

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje  
Evaluation of Public Services in Selected Municipalities of Zlín Region

Student: Bc. Gabriela Pallová

Vedoucí diplomové práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava  
Ekonomická fakulta  
Katedra veřejné ekonomiky

## Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Gabriela Pallová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje  
Evaluation of Public Services in Selected Municipalities of Zlín Region

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Veřejné služby a jejich vymezení
3. Analýza veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje
4. Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích, návrhy a doporučení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BENČO, Jozef, Helena KUVÍKOVÁ a kol. *Ekonomika verejných služieb*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2011. 334 s. ISBN 978-80-557-0323-7.
- BOX, Richard C. *Public service values*. 3rd ed. New York, NY: Routledge, 2015. ISBN 978-0765643650.
- NAHODIL, František a kol. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
- OCHRANA, F., J. PAVEL a A. MAAYTOVÁ. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 25.4.2018

Gabriela Pallová

Bc. Gabriela Pallová

## Obsah

1	Úvod.....	4
2	Veřejné služby a jejich vymezení .....	6
2.1	Postavení a úloha veřejného sektoru v ekonomice .....	6
2.1.1	Asymetrické informace .....	8
2.1.2	Nedokonalá konkurence .....	8
2.1.3	Kolektivní statky .....	9
2.1.4	Externality .....	9
2.2	Vymezení veřejných služeb .....	10
2.2.1	Organizačně právní formy poskytování veřejných služeb .....	10
2.2.2	Veřejné zakázky .....	11
2.2.3	PPP .....	12
2.2.4	Klasifikace veřejných služeb – standardizace .....	12
2.2.5	Kvalita veřejných služeb .....	15
3	Analýza veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje .....	17
3.1	Charakteristika vybraných veřejných služeb .....	17
3.1.1	Přístupy k analýze veřejných služeb .....	17
3.2	Charakteristika vybraných měst Zlínského kraje .....	18
3.2.1	Kroměříž.....	18
3.2.2	Uherské Hradiště .....	28
3.2.3	Vsetín .....	39
3.2.4	Zlín .....	49
4	Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích, návrhy a doporučení .....	60
4.1	Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích.....	60
4.2	Návrhy a doporučení .....	72
5	Závěr .....	74
	Seznam použité literatury .....	76
	Seznam zkratk .....	79
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

# 1 Úvod

Služby hrají v dnešním světě jednu z největších rolí. Jedná se o služby, které poskytuje soukromý sektor a také o služby, které poskytuje veřejný sektor. Služby, které jsou obyvateli vyžadovány se neustále mění a záleží na jejich potřebách ale také na jejich očekávání.

V diplomové práci jsou rozebírány veřejné služby, které jsou poskytovány na místní úrovni tedy úrovni obcí. Poskytování veřejných služeb bylo pro mou práci výběrem z toho důvodu, že i mě se tyto služby dotýkají, a hlavně jsou jedny z nejdiskutovanějších témat na úrovni obce a jejich obyvatel. Ke srovnání byly vybrány 4 města a to Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Pro obce je poskytování veřejných služeb jednou z významných činností, a to z důvodu toho, že tyto služby ovlivňují kvalitu života občanů v dané oblasti.

Kvůli finančním zdrojům, které jsou v obcích velmi omezené je náročné služby poskytovat. Proto by měly obce dbát na to, aby tyto služby byly poskytovány co nejefektivněji, účelně a hospodárně. Některé obce proto zvažují, kým tyto služby budou vykonávány a zabezpečován jejich chod.

Cílem diplomové práce je zhodnocení způsobu poskytování veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje v letech 2010 až 2017 a stanovit návrhy a doporučení. Při zpracování diplomové práce byla použita metoda analýzy dokumentů a statisticky dat obcí, jejich klasifikace a zpracování pomocí základních statistických výpočtů. Při vymezení poskytování veřejných služeb byla použita metoda indukce a dedukce, dále metoda komparativní analýzy a syntézy.

V rámci diplomové práce, byly stanoveny dvě hypotézy. 1. hypotéza: Služby jsou zabezpečovány společnostmi, ve kterých má podíl minimálně 60 % dané město. 2. hypotéza: Výdaje na jeden světelný bod rostou s počtem obyvatel ve vybraných městech.

Práce je rozdělená do pěti kapitol. V první kapitole se nachází úvod. Druhá kapitola se zabývá veřejnými službami a jejich vymezením. Součástí této kapitoly je podkapitola s názvem postavení a úloha veřejného sektoru v ekonomice, která popisuje statky a služby a následné selhání trhu, díky kterým tyto služby jsou poskytovány. Jedná se o asymetrické informace, nedokonalou konkurenci, kolektivní statky a externality. V kapitole jsou vymezeny veřejné služby, které tvoří další podkapitolu. Její součástí je vymezení veřejných služeb, organizačně právní forma veřejných služeb, veřejné zakázky, PPP, klasifikace veřejných služeb a kvalita poskytování veřejných služeb.

Třetí kapitola se zabývá analýzou poskytování vybraných veřejných služeb v obcích Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Podrobně jsou zhodnoceny čtyři veřejné služby za každou obec zvlášť. Porovnávány jsou celkové výdaje na danou službu tak jejich následné přepočty na měrné jednotky či obyvatele. Získaná data jsou brána z dokumentů a statistických dat obcí, portálu monitor.cz a také výročních zpráv jednotlivých společností.

Čtvrtá kapitola veškeré poznatky z předchozí kapitoly shrnuje. Součástí této kapitoly jsou i návrhy a doporučení k dalšímu využívání finančních prostředků na tyto veřejné služby.

## 2 Veřejné služby a jejich vymezení

Tato výchozí kapitola diplomové práce se zabývá popisem veřejného sektoru ekonomice, kde jsou rozebrány selhání trhu. Hlavní součástí jsou veřejné služby a postavením veřejných služeb.

### 2.1 Postavení a úloha veřejného sektoru v ekonomice

Dnešní ekonomika je považována za tzv. smíšenou, která je tvořena podsystémem privátního (soukromého) a podsystémem veřejného sektoru. V některých literaturách se uvádí i členění, kde další podsystém tvoří neziskový sektor. Veřejný sektor je chápán jako podsystém smíšené ekonomiky. Pro veřejný sektor je charakteristické, že je založen na společném vlastnictví, rozhoduje se v něm veřejnou volnou, přičemž základním kritériem rozhodování je veřejný zájem. Dle organizačního a institucionálního hlediska má veřejný sektor formu veřejné správy.

Pro veřejný sektor je typické zastoupení dvou druhů aktérů, kterými jsou aktéři státní správy a aktéři samosprávy. Jejich charakter a povaha je upravena zákony. Patří zde tzv. kompetenční zákon, který upravuje působnosti vládních institucí (ministerstev), zákon o řízení krajů a zákon o obcích, které upravují chod samosprávy.<sup>1</sup>

Aktéři veřejného sektoru jednají na základně veřejného zájmu. Pojem veřejný zájem je normativní. Veřejný zájem je chápán jako zájem uspokojení potřeb společnosti jako celku. Tento zájem však není zcela snadno uskutečnitelný z důvodu odlišnosti normativního charakteru, tak různými ekonomickými a sociálními dopady na cílové skupiny. Odlišnost zájmů jednotlivých skupin může vyvolat různé postoje a názory na řešení. Jedná se o rozhodovací problém, který musí řešit aktéři veřejné volby – politici.

Aktéři veřejného sektoru se člení na dvě skupiny. Jednou z nich jsou jednotlivci. Mezi ně patří např. ministři jednotlivých ministerstev, starostové obcí a hejtmani krajů. Druhou skupinu tvoří skupinová (kolektivní) aktéři. Mezi ně patří parlament, vláda, zastupitelstvo krajů a obcí. Obě tyto skupiny aktérů jsou tvořeny právními předpisy.

V rámci samosprávy plní roli „místního parlamentu“ obecní zastupitelstva. Projednávají a schvalují rozpočet dané obce, podle něj realizují výdajové cíle. Samosprávné orgány mají

---

<sup>1</sup> STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-726-4.

povinnost realizovat výdajové aktivity tak, aby byly uskutečňovány hospodárně, efektivně a účelně. Pro kontrolu financování zřizuje obec výbory např. kontrolní nebo finanční výbor.<sup>2</sup>

S rozvojem obecné ekonomické teorie, která se neustále vyvíjí, se rozvíjí i teorie služeb. Je to v důsledku oddělení produkčních procesů, na jejichž závěru je hmatatelným výstupem výrobek, a službotvorných procesů, kde je výstupem nehmotný produkt neboli služba.

Činnosti, které jsou poskytovány veřejným sektorem ovlivňují život a chování většiny obyvatel. Činnosti, které jsou zabezpečovány jsou např. školství (veřejné a státní školy), systém státní sociální podpory (podpory v nezaměstnanosti, rodičovské příspěvky), důchodový systém (invalidní a starobní důchody), zaměstnanost v organizacích veřejného sektoru, využívání veřejných statků (policie, armáda, komunikace, veřejné osvětlení), úpravy cen některého zboží (cigarety, alkohol, elektřina, voda, plyn, bydlení, potravinářské zboží), platby daní a místních poplatků (daň z přidané hodnoty, spotřební daně, daň z příjmů, daň z nemovitostí apod.), platby příspěvků na zdravotní a sociální pojištění.

Hlavním znakem rozlišení mezi veřejným a soukromým sektorem jsou považovány státní intervence. Jednu z hlavních příčin státních zásahů můžeme považovat v nerovnováze ekonomického systému, kterou trh není vlastními silami sám schopen vyrovnat. Tak dochází k selhání trhu. Úloha státu spočívá v podpoře konkurence v oblastech, kde existuje efektivní alokace zdrojů tržním mechanismem, regulace přirozeného monopolu, kde by konkurence byla neefektivní, v případě externalit atd.

Hlavní podmínky, kdy dochází k selhání trhu:

- nemožnost maximalizace užitečnosti na straně výrobců a spotřebitelů,
- asymetrické informace,
- nedokonalá konkurence,
- kolektivní statky,
- externality,
- nekomplexní trhy.

---

<sup>2</sup> MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.



Efektivnost ekonomiky lze chápat jako stav, kdy ekonomika neplýtvá omezenými zdroji, ale efektivně jich využívá. Veřejné služby jsou z ekonomického hlediska kolektivní statky, jejichž spotřeba je spojována s pozitivní externalitou.<sup>3</sup>

### **2.1.1 Asymetrické informace**

Stav, kdy jedna strana trhu ví více než druhá, je dalším důvodem selhání tržního mechanismu. Na straně prodávajících nebo kupujících existuje větší množství informací, zatímco na straně druhé převažují informace, které nejsou tak dokonalé. Jedna strana trhu je tedy znevýhodněná. Mluvíme o asymetrické (neúplné) informaci. Tak je tomu např.:

- když prodávající vědí více než kupující o kvalitě prodáváného výrobku,
- když firma ví více o tržních podmínkách svých konkurentů než oni sami,
- když manažeři vědí více o firmě než její vlastníci.

Státní orgány mohou působit proti tržním selháním na trhu s informacemi. Mohou přinutit výrobce, aby vyráběli své zboží v souladu se zdravotními a bezpečnostními předpisy. Dále mohou státní orgány určit a vynucovat na prodejcích, aby zveřejňovali klíčové informace o svých výrobcích.

### **2.1.2 Nedokonalá konkurence**

Výkonnost ekonomiky řízené trhem klesá, jestliže je dokonalá konkurence nahrazena konkurencí nedokonalou, tj. pokud v hospodářství se vyskytnou výrobci, kteří jsou ochotni z různých důvodů ovlivňovat ceny na jednotlivých trzích. Hovoříme o existenci monopolní síly. Chování firem, které vystupují na trhu jako nedokonalí konkurenti, se může projevit mnoha způsoby. Jde například o následující nežádoucí projevy:

- speciální slevy pro vybrané zákazníky,
- nižší ceny v určitých oblastech s úmyslem odstranit konkurenci,
- fúze firem se stejným obchodním záměrem, čímž se snižuje počet konkurentů.

V případě těchto negativních jevů způsobených nedokonalou konkurencí na trhu mohou orgány státu reagovat antimonopolní politikou. Součástí antimonopolní politiky

---

<sup>3</sup> STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-726-4.

je např. speciální soustava programů podpory rozvoje drobného a středního podnikání, opatření na ochranu hospodářské soutěže a na ochranu spotřebitelů.<sup>4</sup>

### 2.1.3 Kolektivní statky

Obsahují systém netržních, nemateriálních aktivit veřejného sektoru. Dle ekonomické podstaty veřejné služby mají charakter veřejných statků. Kolektivní statky jsou tvořeny dvěma charakteristikami. Jednou z nich je nedělitelnost a druhá nevylučitelnost ze spotřeby.

Nedělitelnost je chápána jako spotřeba jednoho statku jednotlivcem, ale plyne tato spotřeba i ostatním členům společnosti. Spotřeba jednotlivce neovlivňuje spotřebu zbytku společnosti, spotřebitelé si navzájem nekonkurují.

Nevylučitelnost ze spotřeby je chápán jako další vlastnost kolektivního statku. Některé statky ani není z technických a ekonomických důvodů možné vyloučit. Např. zde může hrát roli obrana státu.

V obou případech může docházet k selhání trhu, protože neexistuje v případě uspokojení statků ochota platit jeho spotřebu. Zde můžeme rozdělit statky na dva druhy. Čistý kolektivní statek a smíšený kolektivní statek. V případě smíšeného kolektivního statku je možné vybírat poplatky a následně tak vyloučit spotřebitele ze spotřeby.<sup>5</sup>

### 2.1.4 Externality

Ekonomická teorie chápe externality jako vedlejší efekt ekonomické aktivity, které neprocházejí trhem. To můžeme chápat tak, že náklady či výnosy, které pocházejí z ekonomické činnosti ekonomických subjektů, se přenášejí na třetí osoby a jim přinášejí prospěch nebo újmu. Když spotřebiteli vzniká užitek (prospěch) vzniká pozitivní externalita tzn., že subjektu vzniká užitek, za který neplatí. Pokud spotřebiteli vzniká újma (škoda) jedná se o negativní externalitu, a ta se vyznačuje situací, kdy mu vzniká škoda, ale nikdo mu jeho škodu nenahradí ani nijak nekompensuje.

Většina veřejných služeb se řadí mezi smíšené kolektivní služby s pozitivními externalitami.<sup>6</sup>

---

<sup>4</sup> STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-726-4.

<sup>5</sup> PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

<sup>6</sup> MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

## 2.2 Vymezení veřejných služeb

Veřejnými službami se rozumí takový druh služeb, jejichž spotřebitelem je veřejnost jako sociální subjekt. Veřejné služby jsou zabezpečovány, produkovány a regulovány orgány veřejné správy. Cílem poskytování služeb je uspokojování společenských potřeb. Přesná definice veřejných služeb neexistuje. Podle ekonomického pohledu jsou veřejné služby ekonomickým statkem, jehož spotřebu spotřebovává veřejnost.

Poskytovatelem veřejných služeb jsou orgány veřejné správy, které jsou uvedeny v zákoně. Dle toho jde rozdělovat veřejné služby, které jsou poskytovány na centrální úrovni (např. obrana, bezpečnost) nebo na úrovni samospráv (např. veřejná doprava, svoz komunálního odpadu).

Financování se odvíjí podle toho, na jaké úrovni jsou služby poskytovány. Financování může být ze státního rozpočtu, z rozpočtu samosprávných celků (krajů a obcí), z poplatků občanů, účelových fondů, případně z jiných zdrojů.

Veřejné služby mohou být poskytovány dvěma způsoby. První přístup tzv. nabízitelský. Systém, kdy instituce veřejné správy poskytují veřejné služby, aniž by bral zřetel na potřeby a poptávku občanů, kteří tyto služby využívají. Naopak přístup orientovaný na občana sleduje, vyhodnocuje potřeby občanů, a snaží se díky veřejným službám uspokojovat jejich potřeby.

Obec či kraj poskytují veřejné služby různými formami:

- veřejné služby jsou poskytovány obcí (krajem) nebo produkci přenese na subjekt, který sám zřídí či založí,
- na základě veřejné zakázky,
- forma partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Obec (kraj) se rozhoduje na výběru formy poskytování služeb podle velikosti rozpočtu, kvality poskytované služby a náklady na poskytnutí dané služby.<sup>7</sup>

### 2.2.1 Organizačně právní formy poskytování veřejných služeb

Veřejné služby jsou poskytovány různými právními formami. Mezi ně patří:

- organizační složka obce,

---

<sup>7</sup> OCHRANA, František. *Veřejné služby – jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-31-6.

- příspěvková organizace,
- obecně prospěšná společnost,
- svazek obcí,
- zájmové sdružení právnických osob,
- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- družstvo.

### **2.2.2 Veřejné zakázky**

Veřejné služby mohou být poskytovány za pomoci veřejných zakázek. Veřejné zakázky jsou upraveny zákonem 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona 110/2007 Sb. a dále je vymezuje směrnice EU 2004/18/ES a EU 2007/4/ES z 31. března 2004.

Pomocí veřejných zakázek dochází k nákupu zboží, zadání práce či objednání díla nebo služby. Veřejné zakázky jsou uskutečňovány na základě smlouvy mezi zadavatelem (orgánem VS) a jedním či více dodavateli.

Hlavním důvodem realizace veřejných zakázek je ta, aby bylo zabezpečeno statků nebo služeb, které jsou hrazené z veřejných finančních zdrojů, které jsou jim přiřazeny. Díky tomu je zachována veřejná potřeba a veřejný zájem.

Mezi nejčastější veřejné zakázky se řadí stavební práce silnic, mostů, budov či vodovodních a kanalizačních sítí, veřejné osvětlení, IT sítě nebo dopravní služby. Veřejné zakázky se liší podle druhu veřejných zakázek.

Podle předmětu:

- veřejné zakázky na služby,
- veřejné zakázky na dodávky,
- veřejné služby na stavební práce.

Podle předpokládané hodnoty:

- nadlimitní veřejné zakázky,
- podlimitní veřejné zakázky,
- veřejné zakázky malého rozsahu.<sup>8</sup>

---

<sup>8</sup> OCHRANA, František. *Veřejné služby – jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-31-6.

### 2.2.3 PPP

Public-private Partnerships nebo česky můžeme říci partnerství veřejného a soukromého sektoru. Tento systém dokázal změnit vztah mezi veřejným a soukromým sektorem z konkurenčního na vzájemnou spolupráci pomocí veřejných služeb. Obecně tento pojem označuje veškeré formy spolupráce mezi orgány VS a světem obchodu, které se spolu snaží docílit zabezpečování služeb, renovaci, bytovou výstavbu, řízení a údržbu infrastruktura atd.

Hlavními znaky tohoto partnerství jsou veřejné financování a soukromá produkce. Základní principy jsou chápány takto:

- veřejné instituce nesou odpovědnost za poskytování těchto veřejných služeb,
- financování může být plně nebo částečně realizováno ze soukromých zdrojů,
- neexistuje model na uspokojování veřejných potřeb v podobě poskytování veřejných služeb.

Hlavními oblastmi realizace partnerství:

- zabezpečování veřejných služeb,
- outsourcing bytové výstavby,
- projekty v oblasti výstavby veřejné infrastruktury.

Dalšími důvody pro partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem může být růst výkonnosti ve veřejných službách, růst kvality veřejných služeb, generování dodatečných příjmů, pokles provozních nákladů, růst kvality managementu ve veřejném sektoru.<sup>9</sup>

### 2.2.4 Klasifikace veřejných služeb – standardizace

Veřejné služby můžeme klasifikovat do tří skupin:

- Správní činnost,
- Finanční podpora,
- Věcné veřejné služby.<sup>10</sup>

#### Správní činnosti

Správní činnosti je poskytování veřejných služeb, které slouží k řízení veřejných záležitostí na místní nebo ústřední úrovni. Správní činnost na úrovni obcí vykonávají úředníci,

---

<sup>9</sup> STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-726-4.

<sup>10</sup> HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0685-1.

kteří jsou zařazeni do úřadu, do příslušných odborů či oddělení. Úředníci, kteří jsou zařazeni do úřadu, potřebují znalosti o právních předpisech ve veřejné správě i o správním právu, aby při jednání s občany podporovali důvěryhodnost úřadu a obce samotné. Řídí se příslušnými zákony.<sup>11</sup>

## **Finanční podpora**

Finanční podpora je považována za veřejnou službu, v případě splnění standardů pro projektové řízení. Pomocí velkého množství dotačních titulů určených na financování provozu a zabezpečování veřejných služeb. Mnohé dotace slouží i na projekty investičního charakteru, díky nim dochází ke zvýšení kvality poskytovaných služeb pro občany.

Při poskytování finančních podpor by měl být zabezpečen princip subsidiarity, tzn. že celostátní programy zůstávají na ústřední státní správě, ale ostatní programy jsou přeneseny z centrální na regionální úroveň.

Tyto podpory mohou být z prostředků EU, na úrovni ústřední státní správy, podpora pro jednotlivé resorty, které převádí své prostředky na samosprávu a grantové řízení a programy poskytované kraji a obcemi.

## **Věcné veřejné služby**

Věcné veřejné služby můžeme rozdělit na odvětví:

- sociální služby,
- zdravotnictví,
- školství,
- kultura,
- doprava,
- obrana,
- vnitřní věci,
- spoje,
- životní prostředí,
- služby technické infrastruktury,
- informační služby.<sup>12</sup>

---

<sup>11</sup> BOX, Richard C. *Public service values*. 3 rd ed. New York, NY: Routledge, 2015 ISBN 978-0765643650

<sup>12</sup> HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0685-1.

## **Sociální služby**

Sociální služby, které jsou poskytovány obcemi, dbají na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb, zajišťování potřeb lidí a zdrojů k jejich uspokojení. Obce samy zřizují organizace, které poskytují sociální služby. Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti.<sup>13</sup>

## **Zdravotnictví**

Podle čl. 31 Listiny základních práv a svobod má občan právo na bezplatnou zdravotní péči a pomůcky na základě veřejného pojištění za podmínek, které stanoví zákon.

## **Školství**

Obec může zřizovat mateřské a základní školy, a tak vymezuje spádové obvody. Obec jako zřizovatel musí hradit veškeré náklady, které souvisejí s provozem. Platy zaměstnanců jsou vypláceny prostřednictvím krajů. Školy jsou zřizovány jako příspěvkové organizace nebo jako školské právnické osoby.

## **Kultura**

Obec je zřizovatelem mnoha kulturních subjektů, např. umělecké spolky, knihovny, muzea, galerie, kulturní domy, informační střediska. Obec také finančně podporuje různé sportovní a kulturní události v obci.

## **Doprava**

Doprava v obci bývá zajišťována jak městskou hromadnou dopravou, která mívá podobu tramvaje, trolejbusu, autobusu a v České republice i metra. Zajišťování je také možné dopravou drážní neboli vlaky nebo plavební lodmi.

## **Služby technické infrastruktury**

Pro rozvoj každé oblasti ať už státu jako celku nebo obce, je základní podmínkou úroveň vybavení technické infrastruktury. Mezi tyto služby lze zmínit zásobování vodou a následné čištění odpadních vod, zásobování elektrickou energií a plynem, svoz a likvidace komunálního

---

<sup>13</sup> Sociální služby. MPSV [online]. 2017 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: [www.mpsv.cz/cs/18661](http://www.mpsv.cz/cs/18661)

odpadu, veřejné osvětlení, údržba místních komunikací, veřejná zeleň a další služby technické infrastruktury. Některé z těchto služeb jsou pro dnešní životní úroveň obyvatelstva nezbytné.<sup>14</sup>

### **Informační služby**

Informační služby mohou mít podobu internetových stránek dané obce, které občany mohou informovat o aktualitách, které se dané obce týkají. Mohou také vznikat informační centra, které tyto informace sdělují přímo zaměstnanci informačního centra.<sup>15</sup>

#### **2.2.5 Kvalita veřejných služeb**

Služby postupným vývojem společnosti se stali součástí národního hospodářství. Slouží jak uspokojování individuálních potřeb, tak potřeb společnosti. Také dochází s postupným vývojem k požadavkům na jejich kvalitu. Zvýšený tlak na kvalitu je připisován jak občanům neboli zákazníkům dané služby, tak samotnému technickému pokroku a jeho změnám. Oproti soukromému sektoru, kde se nízká kvalita odvíjí od zisku dané společnosti, tak u veřejného sektoru je poněkud náročnější tuto skutečnost zjistit.

Rozhodování o zabezpečení veřejných služeb probíhá na více úrovních veřejné správy. Uvedena je v legislativě. Konkrétně probíhá na municipální a institucionální úrovni. Na municipální úrovni tuto funkci zabezpečují kraje a obce. Obce zabezpečují veřejné služby, jako jsou v rámci školství mateřské a základní školy, poskytují technické služby a komunální služby. Služby, které přesahují úroveň obce, jsou vykonávány kraji, tak aby nedocházelo k jejich neefektivnímu využívání. Dalším vlivem kvality veřejných služeb může být vliv a kontrola politického rozhodování. Tento vliv není v mnoha směrech velký, protože zde musí být brán veřejný zájem, který rozhodování v mnoha směrech striktně omezuje v respektování kolektivních smluv, úkolech a cílech.

K řízení kvality mohou být využívány různé nástroje. Tyto standardy slouží k tomu, aby poskytované veřejné služby dosahovaly standardy popsané a garantované kvality, a tak poskytl občanům uspokojení potřeb.

---

<sup>14</sup> HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0685-1.

<sup>15</sup> BENČO, Jozef a Helena KUVÍKOVÁ. *Ekonomika verejných služieb*. V Banskej Bystrici: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2011. ISBN 978-80-557-0323-7.



Nástroje řízení kvality veřejných služeb:

- Certifikace ISO řady 9001,
- Total Quality Management,
- Model excellence European Foundationfor Quality Managementu,
- Společný hodnotící rámec,
- Benchmarking,
- Místní agenda 21.

### 3 Analýza veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje

#### 3.1 Charakteristika vybraných veřejných služeb

Praktickou částí diplomové práce je analyzování veřejných služeb, které jsou ve vybraných městech využívány. V této části budou popsána města Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Tento výběr byl zvolen jako bývalá okresní města Zlínského kraje. V každé z těchto měst byly vybrány 4 veřejné služby a bylo zjišťováno, kdo dané služby poskytuje a v jakém rozměru či jeho financování. Časová řada byla zvolena od roku 2010–2017. Data byly získávány z výročních zpráv, webových stránek jednotlivých měst a také z žádostí o data na jednotlivých odborech. Vybrány byly tyto veřejné služby, které jsou poskytovány jako čistě veřejné statky: údržba veřejné zeleně, veřejné osvětlení a statky, které mají charakter poplatkových služeb: pohřebnictví a sběr komunálního odpadu.

##### 3.1.1 Přístupy k analýze veřejných služeb

Pro zhodnocení veřejných služeb byly sbírány data a informace, tak aby bylo možné ekonomicky zhodnotit vybrané obce. Data tvořily:

- údaje o výdajích na jednotlivé veřejné služby,
- údaje o ekonomické efektivnosti (přepočty na 1 m<sup>2</sup> travnaté plochy, 1 světelný bod atd.).

Sledované veřejné služby byly zobrazeny za jednotlivé roky ve sledovaném období 2010–2017 a také přepočtena na jednotky, které mají vypovídající hodnotu o dané službě o její efektivnosti a účelnosti.

**Tab. 3.1 Sledované ukazatele vybraných veřejných služeb**

Druh veřejné služby	Ukazatel
<b>Veřejné osvětlení</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Roční výdaje</li><li>- Roční výdaje na 1 obyvatele</li><li>- Roční výdaje na 1 SB</li></ul>
<b>Pohřebnictví</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Roční výdaje</li><li>- Roční výdaje na 1 hrobové místo</li></ul>
<b>Svoz a sběr komunálního odpadu</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Roční výdaje</li><li>- Roční výdaje na 1 obyvatele</li></ul>
<b>Údržba veřejné zeleně</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Roční výdaje</li><li>- Roční výdaje na 1 m<sup>2</sup> zeleně</li></ul>

Zdroj: vlastní zpracování.

Dalším sledovaným údajem bylo, jaké organizační formy jsou používány pro zabezpečení vybraných veřejných služeb. Nabízely se možnosti:

- vlastní zaměstnanci,
- příspěvkové organizace obce,
- externí dodavatelé,
- kombinace uvedených způsobů.

Způsob výběru dané formy zabezpečení služeb se odvíjí nejen od možností jak obce z důvodu kvalifikace zaměstnanců a technického vybavení tak na finančních možnostech zabezpečit veškeré činnosti, které s danou službou souvisí.

## **3.2 Charakteristika vybraných měst Zlínského kraje**

### **3.2.1 Kroměříž**

Kroměříž je město ve Zlínském kraji. Leží na řece Moravě při jižním konci Hornomoravského úvalu a zároveň v jižním cípu úrodné Hané. V roce 1997 byla Kroměříž vyhlášena nejkrásnějším historickým městem České republiky a o rok později byl zdejší Arcibiskupský zámek spolu s Květnou a Podzámeckou zahradou zapsán na listinu světového kulturního dědictví UNESCO.

Územím města prochází dálnice D1 s exitem 258-Kroměříž-západ. Dále jsou zde zastoupeny silnice I., II. a III. třídy. Městskou hromadnou dopravu provozují v Kroměříži na 8 autobusových linkách Kroměřížské technické služby, s. r. o. V katastru města se v oblasti Hrubý rybník nachází sportovní letiště. Železniční dopravu v Kroměříži zajišťují České dráhy na trati Kojetín – Kroměříž – Hulín – Valašské Meziříčí a na trati Kroměříž – Zdounky – Zborovice.

Rozloha katastrálního obvodu obce Kroměříž je v současnosti 5560 hektarů a město samotné je vystavěno na 1770 hektarech. Ostatní plochy tvoří předměstské části, které dříve bývaly samostatnými zemědělskými vesnicemi. Těmito částmi jsou: Hradisko, Postoupky, Miňůvky, Bílany, Vážany, Kotojedy, Těšnovice, Trávník, Drahlov a Zlámanka.

Samotné město Kroměříž (bez příměstských částí) zabírá 11 % plochy katastru a významná část jeho plochy připadá na městskou zeleň, která společně s historickou i novodobou zástavbou spoluvytváří účelově a esteticky kvalitní ráz města s vyváženým životním prostředím.

Kroměříž je okresním městem i obcí s rozšířenou působností s pověřeným obecním úřadem. Pod Kroměříž, jako okresní město spadá 79 obcí a jako obec s rozšířenou působností pod něj spadá 46 obcí.<sup>16</sup>

Celkový počet obyvatel v roce 2016 tvořil 29 002 obyvatel. Mužská složka místní populace tvoří 47 %. Průměrný věk stoupá a nyní je 43,4 let.

**Tab. 3.2 Stav obyvatelstva za období 2010–2017**

Roky		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Počet obyvatel celkem</b>		29 027	28 971	28 926	28 921	29 035	29 066	29 002	29 063
<b>v tom podle pohlaví</b>	muži	13 841	13 752	13 694	13 702	13 723	13 757	13 745	13 758
	ženy	15 350	15 219	15 232	15 219	15 312	15 309	15 257	15 305
<b>v tom ve věku (let)</b>	0-14	3 782	3 849	3 938	4 016	4 115	4 203	4 236	4 241
	15-64	20 341	19 917	19 592	19 372	19 217	19 022	18 769	19 006
	65 a více	5 068	5 205	5 396	5 533	5 703	5 841	5 997	5 816
<b>Průměrný věk</b>		42,2	42,6	42,8	42,9	43,1	43,3	43,4	43,5

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

Počet obyvatel se ve městě Kroměříž pohybuje na úrovni 29 tisíc. Obyvatele ve věku 15 až 64 let tvoří 65 %. Průměrný věk se pohybuje v roce 2017 43,5 let, což značí, že obyvatelé Kroměříže jsou spíše starší, což může mít vliv na využívání veřejných služeb.

**Tab. 3.3 Finanční ukazatele (v tis. Kč)**

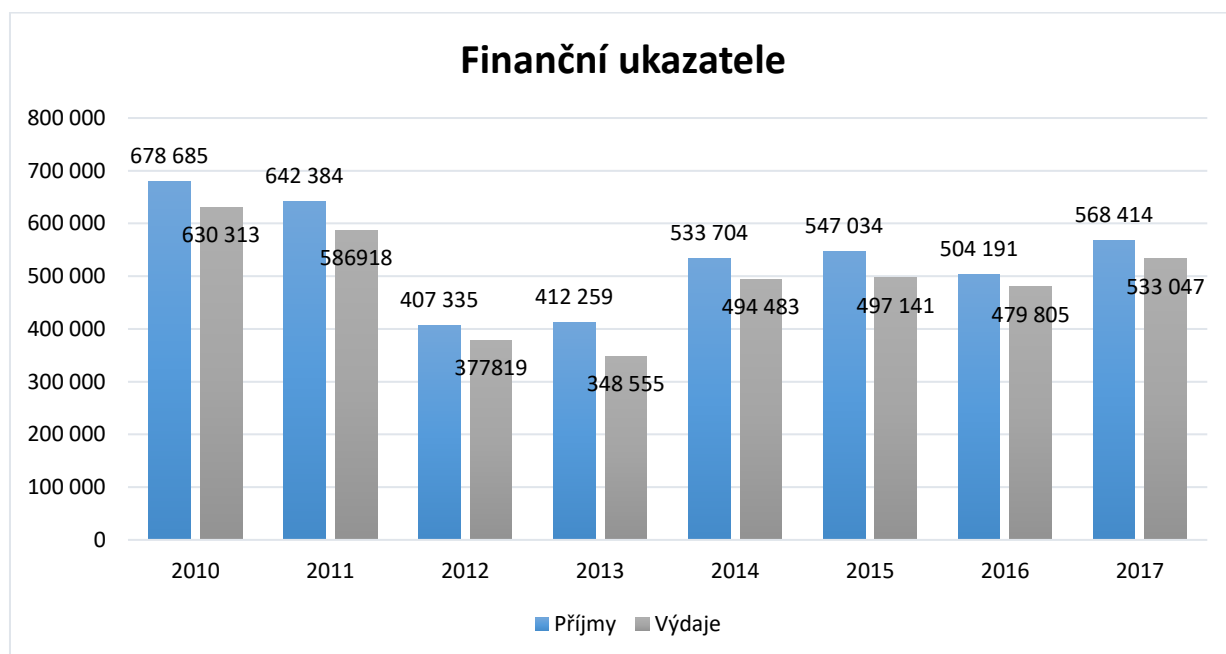
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	678 685	642 384	407 335	412 259	533 704	547 034	504 191	568 414
<b>Výdaje</b>	630 313	586 918	377 819	348 555	494 483	497 141	479 805	533 047
<b>Saldo</b>	+ 48 372	+ 55 466	+ 29 516	+ 63 704	+ 39 220	+ 49 893	+ 24 386	+ 35 367

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.cz.

Město Kroměříž za sledované období hospodařila s přebytkem. Tyto přebytky mohou značit šetření na budoucí investice, které se mohou naskytnout. Například radnice města Kroměříž plánuje na rok 2018 tyto peníze investovat na opravy komunikací a chodníků a následně zateplení budovy radnice a opravy budovy Starého pivovaru.

<sup>16</sup> Kroměříž. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Krom%C4%B%C5%99%C3%AD%C5%BE>

**Obr. 3.1 Finanční ukazatele 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### **Veřejné osvětlení**

Starost o veřejné osvětlení ve městě Kroměříž obstarává společnost Kroměřížské technické služby, s.r.o. Zřizovatelem je 100 % vlastník město Kroměříž. Její činností je zajišťování provozu, údržby a modernizace veřejného osvětlení v Kroměříži. Provoz a údržba světelné signalizace, slavnostního osvětlení a světelné vánoční výzdoby.

Činnost v oblasti veřejného osvětlení:

- montáž, oprava a údržba vyhrazených elektrických zařízení,
- kompletní dodávky elektromontážních prací včetně revize,
- budování soustav venkovního osvětlení,
- údržba venkovního a veřejného osvětlení, včetně dodávky materiálu pro podniky a obecní úřady,
- modernizace osvětlovacích soustav úspornými svídky a automatickými světlo citlivými spínači. Montáž a údržba hromosvodů,
- výstavba a údržba zařízení venkovního rozvodu místních rozhlasů,
- pokládání kabelových vedení,
- revize přenosného elektrického nářadí, odstranění závad,
- práce vysokozdvížnými plošinami,

- prodej repasovaných svítidel.<sup>17</sup>

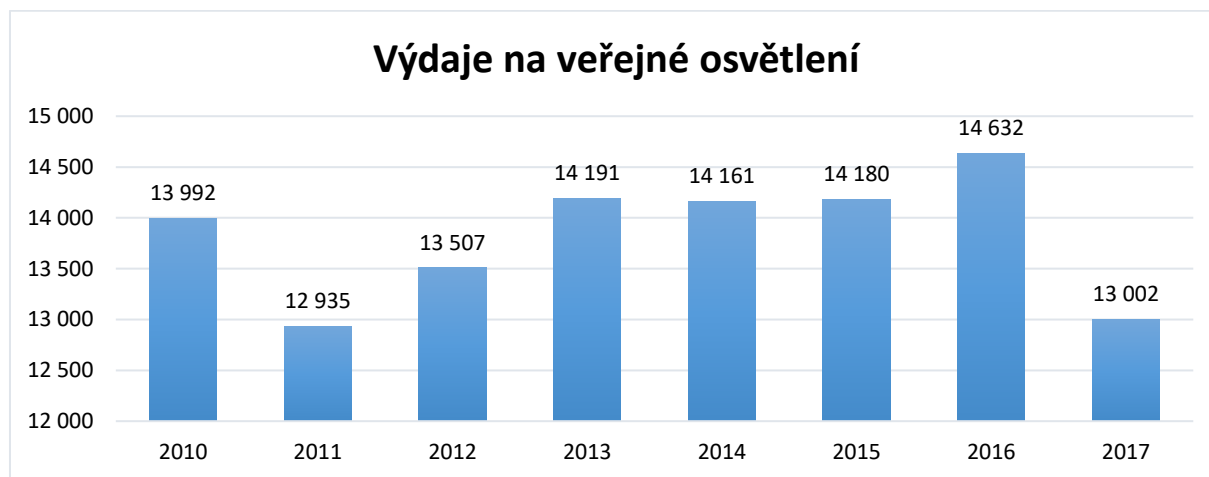
**Tab. 3.4 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč) a počet světelných bodů (ks)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	13 992	12 935	13 507	14 191	14 161	14 180	14 632	13 002
<b>Počet SB</b>	3 939	3 939	3 939	3 964	3 967	4 092	4 113	4 113

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Kroměřížských technických služeb, s.r.o.

V období 2010 až 2017 se výdaje na veřejné osvětlení pohybovali na hranici 14 milionech Kč. Kroměřížské technické služby zabezpečovali údržbu 4 tisíc světelných bodů. Růst světelných bodů je žádoucí, protože značí nejen růst města, ale také starost o bezpečnost obyvatel města Kroměříž.

**Obr. 3.2 Výdaje na veřejné osvětlení 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.5 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**

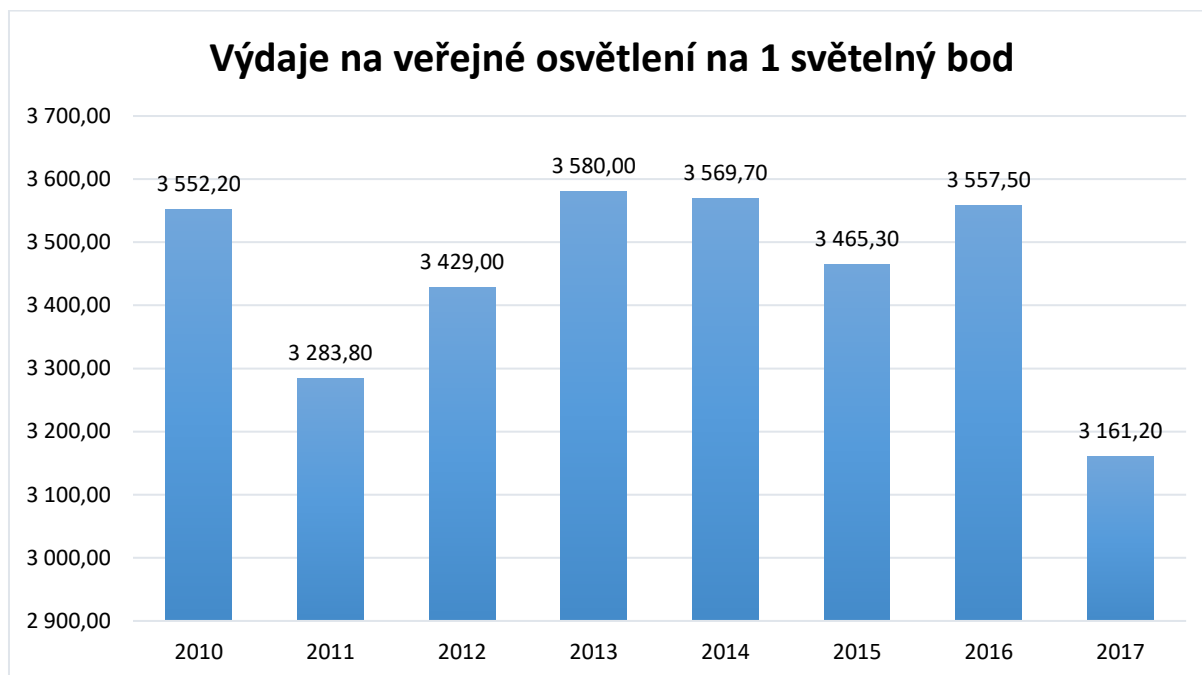
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 SB</b>	3 552,2	3 283,8	3 429,0	3 580,0	3 569,7	3 465,3	3 557,5	3 161,2

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod kolísá na úrovni 3 500 Kč. Nejnížší náklady však byly v roce 2017 kdy byly 3 161,2 Kč.

<sup>17</sup> Veřejné osvětlení. Kroměřížské technické služby [online]. 2009 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/verejne-osvetleni.htm>

**Obr. 3.3 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

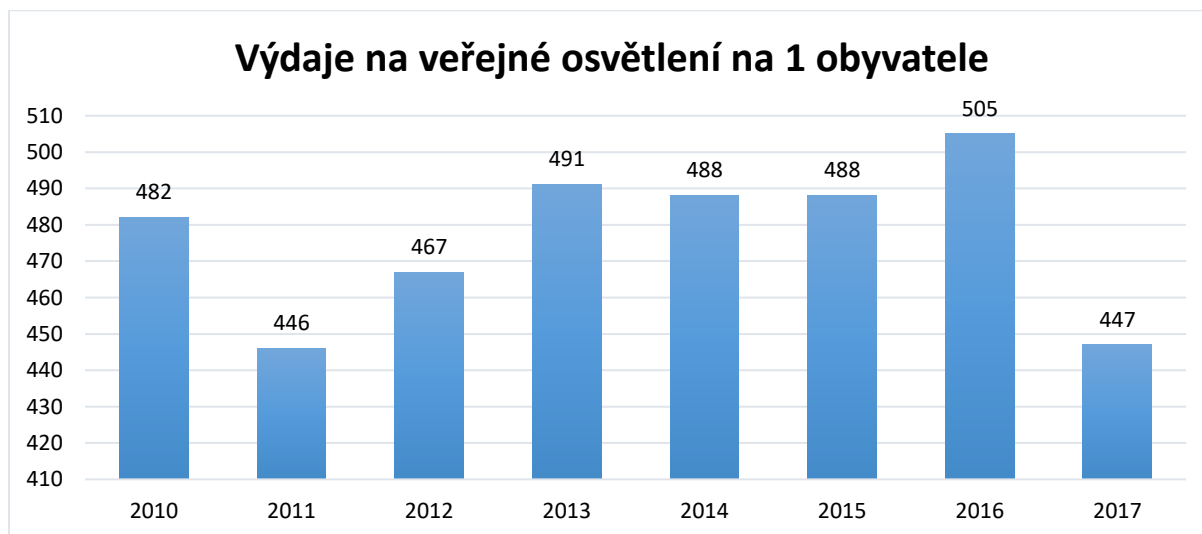
**Tab. 3.6 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 obyv.	482	446	467	491	488	488	505	447

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje kolísaly okolo 500 Kč. Jelikož tyto výdaje jsou čistě veřejnou službou, tak obyvatelé tuto částku neplatí.

**Obr. 3.4 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Pohřebnictví

Správu a údržbu pohřebišť ve městě Kroměříž vykonávají Kroměřížské technické služby, s.r.o. Vykonávají správu pohřebišť v Těšnovicích, Trávníky, Drahlav, Zlámanci, Bílanech, Hradisku, ale zejména městského hřbitova v Kroměříži. Zajišťují pronájem hrobových míst, údržbu zeleně a úklid veřejných ploch hřbitovů. Obstarávají pohřbívání do hrobů, hrobek, urnových hrobů, kolumbária a na vsypové loučce.<sup>18</sup>

**Tab. 3.7 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	372	392	474	508	488	636	665	650
<b>Počet hrobových míst</b>	10 249	10 345	10 345	10 345	10 333	10 337	10 358	10 358

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Kroměřížských technických služeb, s.r.o.

Zde můžeme sledovat rostoucí tempo výdajů na pohřebnictví. Růst výdajů může být součástí růstu cen např. cen pohonných hmot, růst mezd a celkový růst cen. Hřbitov, který se nachází přímo v Kroměříži, je plně obsazen, ale nacházejí se zde opuštěná hrobová místa, kde jsou uloženy ostatky, ale hrobové místo už není nadále využíváno. V takovémto případě jsou ostatky vyjmuty a přemístěny na vsypovou loučku, tak aby se hrobové místo uvolnilo pro další pronájem hrobových míst.

**Obr. 3.5 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

<sup>18</sup> Hřbitovy. *Kroměřížské technické služby* [online]. 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/hrbitovy.htm>

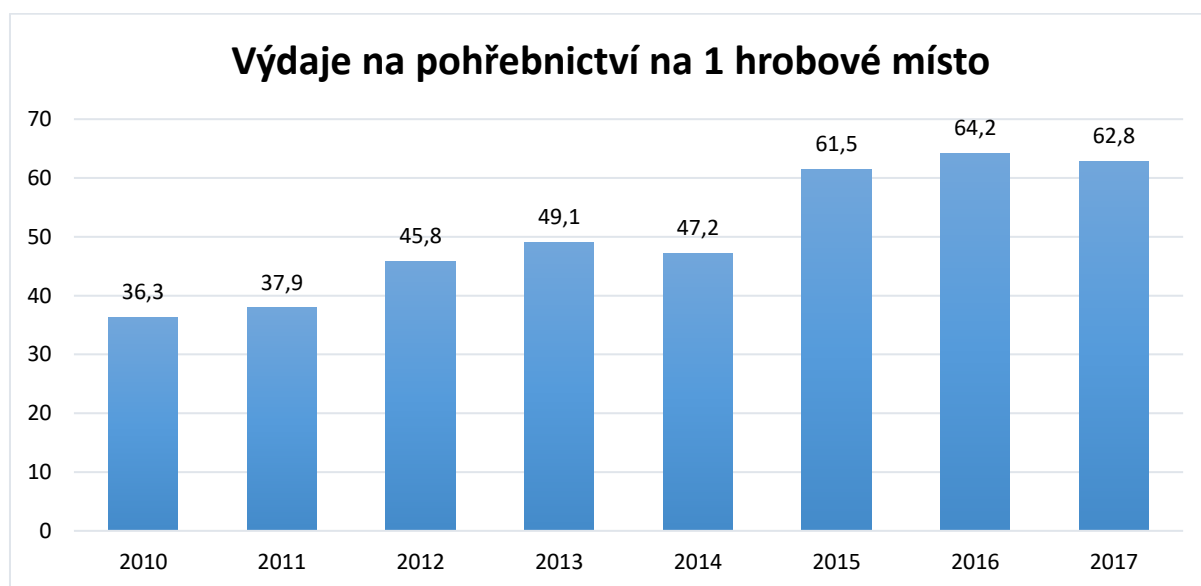


**Tab. 3.8 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 HM	36,3	37,9	45,8	49,1	47,2	61,5	64,2	62,8

Zdroj: vlastní zpracování.

Zde můžeme vidět téměř dvojnásobný nárůst výdajů na jedno hrobové místo za sledované období. V roce 2016 došlo největším výdajům a to 64,2 Kč na jedno hrobové místo.

**Obr. 3.6 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

### **Sběr a svoz komunálního odpadu**

Shromažďování, sběr, přeprava, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je ve městě Kroměříž ustanoveno v obecně závazné vyhlášce č. 1/2016 o místních poplatcích. Poplatek je vybírán od obyvatel a majitelů rekreačních domů či bytů. Celková sazba činní 492 Kč. Tato sazba se skládá ze dvou částí, čímž je pevná sazba 250 Kč a 242 Kč za kalendářní rok, což tvoří pohyblivou složku, která se odvíjí od skutečných výdajů předchozího roku na svoz netříděného komunálního odpadu na osobu a rok. Poplatky je možné hradit jak jednorázovou jak hotovostní, tak bezhotovostní platbou nebo formou SIPO každý měsíc rovnoměrnou částkou. Od poplatku jsou osvobozeni v plné výši např. děti v dětských domovech do 3 let, osoby umístěné v domovech pro seniory, v chráněném bydlení, osoby ve výkonu trestu, novorozenci v měsíci, ve kterém se narodili. Dále mohou být částečně osvobozeni osoby starší

70 let, osoby do 18 let a osoby starší 18 let připravující se na budoucí povolání do 26 let ve výši 372 Kč za rok.

Sběr a svoz komunálního odpadu je vykonáván společností BIOPAS, spol. s r.o., která byla založena v roce 1992 společně městem Kroměříž a rakouskou firmou Saubermacher AG. Město Kroměříž je 50 % společníkem této společnosti.

Svoz odpadu probíhá ve čtrnáctidenních intervalech. Na území města se nachází i sběrný dvůr Zachar, kde občané mohou odložit objemný odpad (koberce, WC mísy), bioodpad (větve, listí), stavební odpad (beton, cihly, 1 m<sup>3</sup> stavební suti zdarma), nebezpečný odpad (autobaterie, plechovky od barev), vyřazené elektrospotřebiče (pračky, lednice) a řadu dalších odpadů.<sup>19</sup>

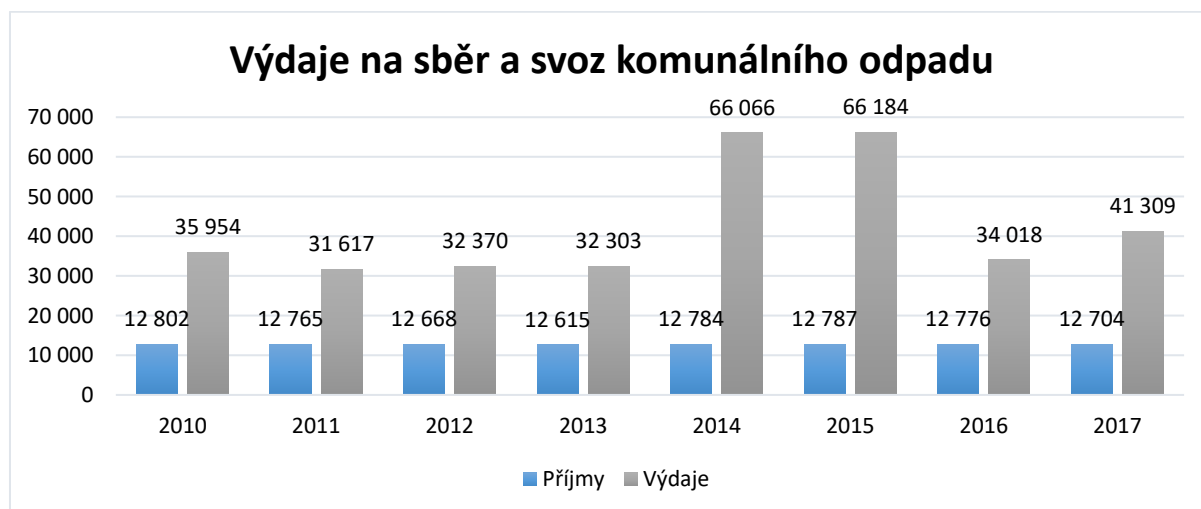
**Tab. 3.9 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	12 802	12 765	12 668	12 615	12 784	12 787	12 776	12 704
<b>Výdaje</b>	35 954	31 617	32 370	32 303	66 066	66 184	34 018	41 309

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy BIOPAS, spol. s r.o.

Zde jde vidět, že v jednotlivých letech se výdaje měnili. Nejvyšších čísel dosahovali v letech 2015, kdy byly 66 184 tisíc Kč. Tento růst byl zaviněn obnovou starých popelnic na komunální odpad za nové, které usnadnili práci jak zaměstnancům společnosti BIOPAS, tak občanům, kteří tyto popelnice využívají. Příjmy z místních poplatků na svoz a sběr komunálního odpadu nedosahují ani poloviny částky, kterou je nutné vynaložit na zabezpečení této služby. Z toho důvodu je nutné finanční podpora ze strany města.

**Obr. 3.7 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

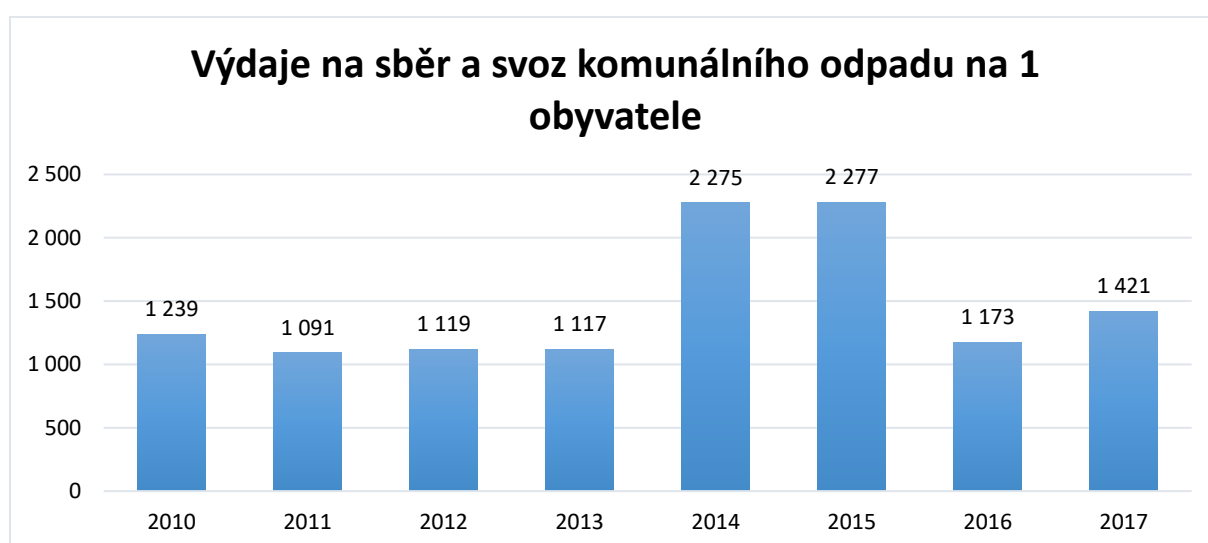
<sup>19</sup> Komunální odpad. *Biopas* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.biopas.rumpold.cz/sluzby>

**Tab. 3.10 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 obyv.</b>	1 239	1 091	1 119	1 117	2 275	2 277	1 173	1 421

Zdroj: vlastní zpracování.

Při přepočtu výdajů na jednoho obyvatele můžeme vidět, že částka, která převyšuje tisíc korun, a to i v roce, kdy výdaje byly nejnižší, tedy v roce 2011 tvořili 1 091 Kč. V porovnání s částkou, kterou obывatelé platí, a to i bez slev tedy 492 Kč není ani polovina. Proto je nutné tuto službu financovat nejen ze zdrojů od obyvatel, ale také pomocí dotací či darů.

**Obr. 3.8 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele (v Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

### **Veřejná zeleň**

Údržbu veřejné zeleně zajišťují dvě společnosti jak Kroměřížské technické služby, s.r.o., tak společnost BIOPAS, spol. s.r.o. Obstarávají veškeré činnosti, které se s údržbou a výsadbou drobné zeleně týkají např.:

- sečení a pravidelná údržba všech druhů zatravněných ploch různými stroji – dle výšky porostu a charakteru terénu (zahradními rotačními, popř. bubnovými sekačkami anebo křovinořezy),
- vyhrabání posečené trávy, její odvoz a likvidaci,
- úprava živých plotů,
- stříhání a ošetření ovocných stromků,
- vyčištění a regeneraci starých zahrad,
- chemická likvidace plevelu ekologickými prostředky,

- kácení stromů a divokého porostu, ořezy stromů.<sup>20</sup>

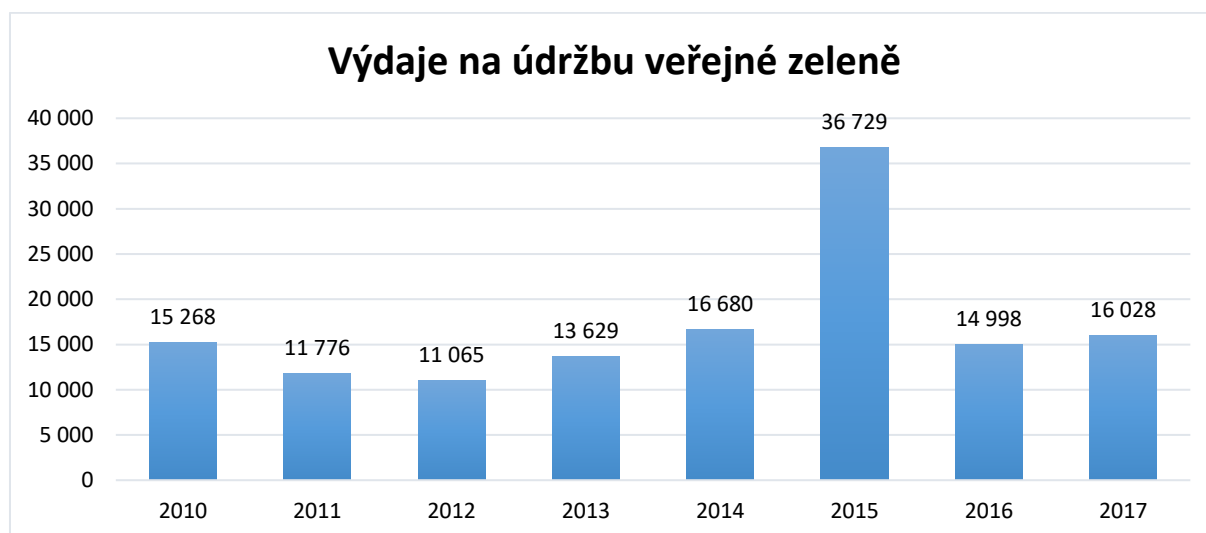
**Tab. 3.11 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč) a počet m<sup>2</sup> zeleně (m<sup>2</sup>)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	15 268	11 776	11 065	13 629	16 680	36 729	14 998	16 028
<b>Množství zeleně</b>	794 000	790 000	790 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy města Kroměříž.

Výdaje na údržbu veřejné zeleně jsou ve městě Kroměříž vysoké. Díky Kroměřížským zahradám, které jsou známé po celé ČR a jsou památkou UNESCO. Tento ráz je zachován i v celém městě.

**Obr. 3.9 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.12 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje na 1 m<sup>2</sup></b>	19,2	14,8	13,9	17,0	20,9	45,9	18,8	20,0

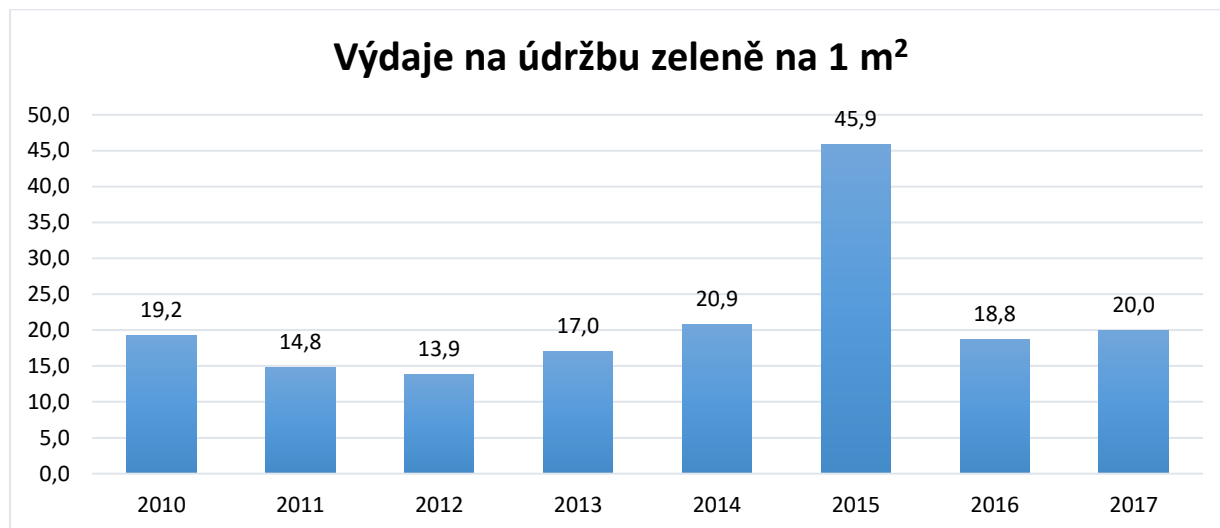
Zdroj: vlastní zpracování.

Zde můžeme vidět, že v roce došlo k mnohonásobnému růstu výdajů. Je to zapříčiněno také tím, že nastala radikální údržba zeleně hlavně stromů. Stromy byly zkontrolovány a prořezány. Pokud některý ze stromů byl ve špatném stavu, tak byl pokácen a vysazen nový,

<sup>20</sup> Čištění města. *Kroměřížské technické služby* [online]. 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/cistení-mesta.htm>

tak aby nedošlo ke krizovým situacím. Výsadba nových stromů a alejí byla spolufinancována z fondů EU ze 75 %.

**Obr. 3.10 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### 3.2.2 Uherské Hradiště

Uherské Hradiště se označuje jako historické město jihovýchodní Moravy. Podle uspořádání územní veřejné správy je Uherské Hradiště obcí s rozšířenou pravomocí.

Charakterem průmyslově – zemědělský region se rozkládá v úrodném Dolnomoravském úvalu podél dolního toku řeky Moravy. Na severu sousedí se Zlínskem, na západě a severozápadě s Kroměřížskem, na jihu s Hodonínkem a na východě s Uherskobrodskem. Vzhledem k příznivým klimatickým a půdním podmínkám je zemědělství stále podporováno a využíváno na vysoké úrovni.

Správní území města, rozdělené do 6 katastrálních území, zabírá rozlohu 21,3 km<sup>2</sup>. Město Uherské Hradiště tvoří 7 částí: samotné Uherské Hradiště a šest přilehlých sídel Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Sady, Vésy a Míkovice. Téměř 80 % obyvatelstva i pracovními místy je soustředěno v samotném Uherském Hradišti a Mařaticích.

V roce 2004 byl po stavebních pracích probíhajících od roku 1998 otevřen kompletní obchvat města (6,851 km dlouhá přeložka silnice I/50 spojující Brno a Trenčín). MHD je zajišťováno v Uherském Hradišti, Starém Městě a Kunovicích 13 autobusy, provozovatelem je ČSAD BUS Uherské Hradiště a. s. Uherské Hradiště je koncovou stanicí trati Brno – Uherské Hradiště a prochází jím trať Staré Město u Uherského Hradiště – Vlárský průsmyk.

Na území Uherské Hradiště žije 25 267 obyvatel, z toho tvoří větší polovinu ženy. Průměrný věk udává ČSÚ 43,6 let.<sup>21</sup>

**Tab. 3.12 Stav obyvatelstva za období 2010–2017**

Roky		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Počet obyvatel celkem</b>		25 393	25 454	25 343	25 266	25 287	25 254	25 246	25 267
<b>v tom podle pohlaví</b>	muži	12 022	12 125	12 026	11 948	11 944	11 936	11 943	11 981
	ženy	13 371	13 329	13 317	13 318	13 343	13 318	13 303	13 286
<b>v tom ve věku (let)</b>	0-14	3 197	3 241	3 289	3 300	3 396	3 446	3 508	3 569
	15-64	17 850	17 640	17 320	17 132	16 952	16 769	16 560	16 612
	65 a více	4 346	4 573	4 734	4 834	4 939	5 039	5 178	5 086
<b>Průměrný věk</b>		41,9	42,4	42,7	43,0	43,1	43,4	43,7	43,6

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

Počet obyvatel v Uherském Hradišti je 25 267. Tento počet se neustále mění, ale stále se pohybuje na této úrovni. Menší pokles zaznamenali muži, kteří tvoří 47,4 % populace v Uherském Hradišti. Obyvatele ve věku 15 až 64 let tvoří 65,7 % z celkového počtu obyvatel v Uherském Hradišti. Průměrný věk od roku 2010 neustále roste, jen v posledním roce klesl o jednu desetinu procenta.

**Tab. 3.13 Finanční ukazatele (tisíc Kč)**

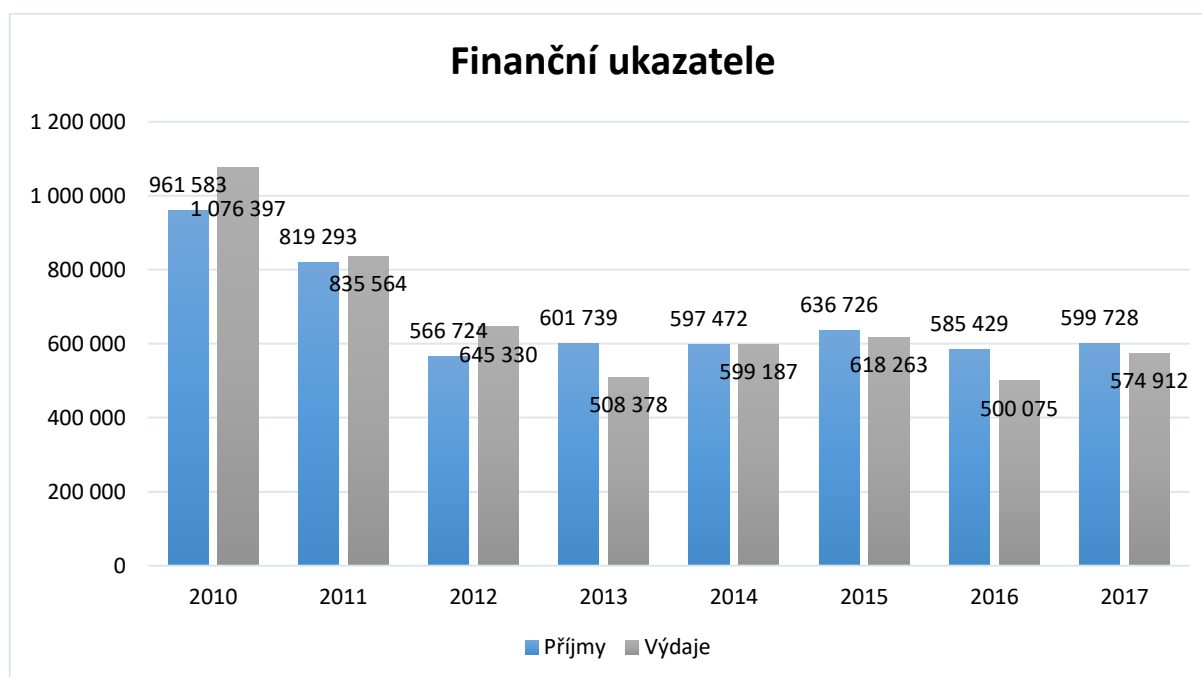
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	961 583	819 293	566 724	601 739	597 472	636 726	585 429	599 728
<b>Výdaje</b>	1 076 397	835 564	645 330	508 378	599 187	618 263	500 075	574 912
<b>Saldo</b>	- 114 814	- 16 271	- 78 606	+ 93 361	+ 38 285	+ 18 462	+ 85 354	+ 24 816

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.cz.

Za sledované období můžeme vidět, že v roce 2010 až 2012 docházelo k zápornému saldu. Součástí těchto výdajů byly investice na přestavbu tamních kasáren a jezuitských kolejí na vzdělávací a kulturní centra a dále největší investicí byl akvapark, který město postavilo z vlastních prostředků.

<sup>21</sup> Základní informace o městě. *Uherské Hradiště* [online]. 2016 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>

**Obr. 3.10 Finanční ukazatele 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení (VO), které se nachází ve městě Uherské Hradiště, zajišťuje společnost Hrates a.s. V této společnosti je město podílníkem s 34,01 %. VO plní ve městě mnoho funkcí mezi ně patří bezpečnost dopravy, osob a majetku, zkrášlení měst nebo se také může využívat slavnostní světelné výzdoby v rámci příležitostí, jako jsou Vánoce, trhy a různé akce.

Provoz a údržba systému veřejného osvětlení zahrnuje:

- údržba všech součástí systému veřejného osvětlení (světelné body, sítě, rozvaděče, semaforey apod.),
- provádění revizí elektrických a elektronických součástí systému veřejného osvětlení,
- vedení podrobné dokumentace systému - tzv. pasportizace,
- dálkové sledování provozních stavů osvětlení.<sup>22</sup>

**Tab. 3.14 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč) a počet světelných bodů (ks)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	5 910	6 141	6 139	6 622	6 351	6 104	6 443	6 523
<b>Počet sb</b>	3 043	3 059	3 074	3 089	3 121	3 136	3 168	3 185

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Hrates a.s.

<sup>22</sup> Veřejné osvětlení. Marius Pedersen - Hrates [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/97.shtml>

Výdaje na veřejné osvětlení rovnoměrně stoupaly s přibývajícími světelnými body. Tyto informace mi sdělili na úřadě města Uherské Hradiště s tím, že nevedou dlouhodobou statistiku, ale za posledních 20 let přibývá každý rok světelných bodů 0,5 – 1 %. Z toho vyplývá, že nedochází k zásadním změnám jak už ve výstavbě nových ulic, či právě jejich rušení, ale pouze k jejich údržbě a obnově stávajícího a pouze malých přírůstků.

**Obr. 3.11 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.15 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 SB</b>	1 942,2	2 007,5	1 997,1	2 143,7	2 034,9	1 946,4	2 033,8	2 050,9

Zdroj: vlastní zpracování.

V přepočtu na jeden světelný bod stejně jako u předchozí tabulky nedochází k výrazným změnám. Cena roste úměrně, což může být zapříčiněno vyššími cenami materiálu nebo samotných světel.



**Obr. 3.12 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.16 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 obyv.	232,7	241,3	242,2	262,1	251,2	241,7	255,2	258,2

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na jednoho obyvatele kolísají okolo 250 Kč. Nejvyšší částky však dosahovaly v roce 2013, kdy činily výdaje 262,1 Kč v porovnání s rokem 2010, kdy tato částka byla nejnižší. Rozdíl činil 29,4 Kč.

**Obr. 3.13 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Pohřebnictví

V souladu se zákony spravuje, provádí údržbu a provozuje veřejná pohřebiště ve městě Uherské hradiště společnost Hrates a.s. Zajišťují činnosti, které souvisí:

- s pohřbíváním,
- s exhumací lidských pozůstatků a ostatků,
- s evidencí hrobových míst,
- s udržováním zeleně na hřbitovech atd.

Správa a údržba pohřebišť:

- údržba vsypové loučky, pomníků a hrobových míst ve zvláštním režimu,
- správa a pravidelná údržba pohřebišť včetně hřbitovních komunikací,
- zimní údržba hřbitovních komunikací,
- údržba stavebních objektů, oplocení, zajištění likvidace hřbitovního odpadu,
- pravidelná údržba zeleně,
- správa udržovaných budov a ploch,
- péče o informační systém pro nájemce a návštěvníky pohřebišť.<sup>23</sup>

**Tab. 3.17 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**

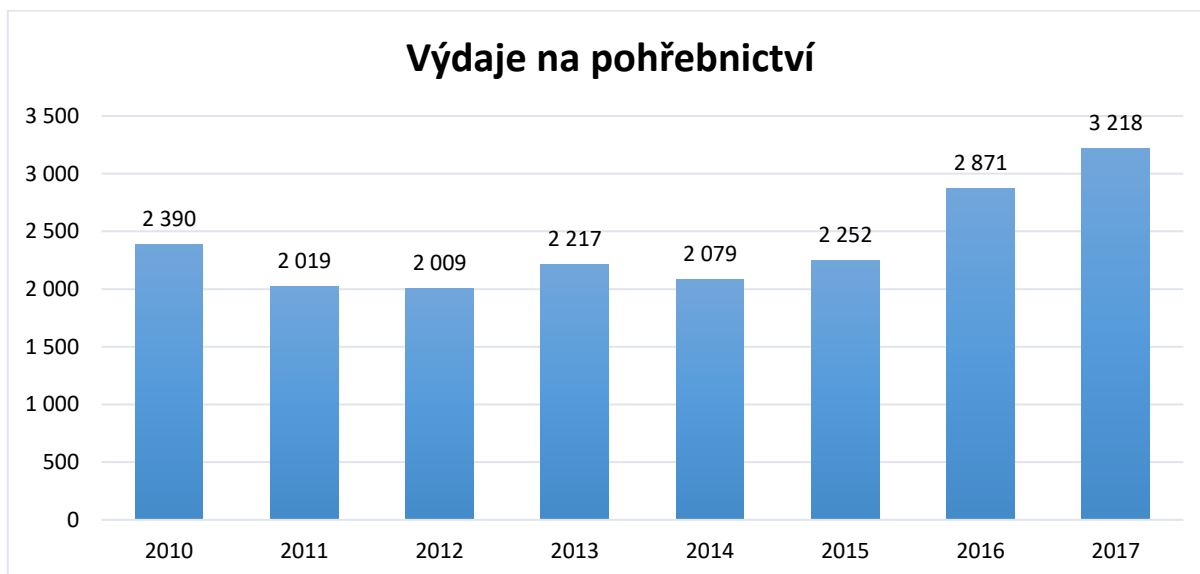
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	2 390	2 019	2 009	2 217	2 079	2 252	2 871	3 218
<b>Počet hrobových míst</b>	2 943	2 963	2 973	2 986	3 000	3 042	3 086	3 108

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Hrates a.s.

Výdaje byly největší v roce 2017, kdy dosahovaly 2 218 tisíc Kč. Oproti výdajům nejnižším, které byly v roce 2011. Rozdíl těchto dvou období je 1 119 tisíc Kč. Důvodem tohoto výkyvu jsou výdaje na vznik nového kolumbária, které rozšířilo počet hrobových míst. Počet vzrostl tak o 105 urnových schránek, tedy maximální naplnění je 420 nových míst. V roce 2018 bude dále docházet k úpravám tentokrát v okolí hřbitova, a to hlavně parkoviště, které se bude rozšiřovat o 55 parkovacích míst. Počet hrobových míst, těch, které jsou obsazené, neustále roste a hřbitov ještě není zcela naplněn. V roce 2017 bylo obsazeno 3 108 hrobových míst.

<sup>23</sup> Správa hřbitovů. Marius Pedersen - Hrates [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/99.shtml>

**Obr. 3.14 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

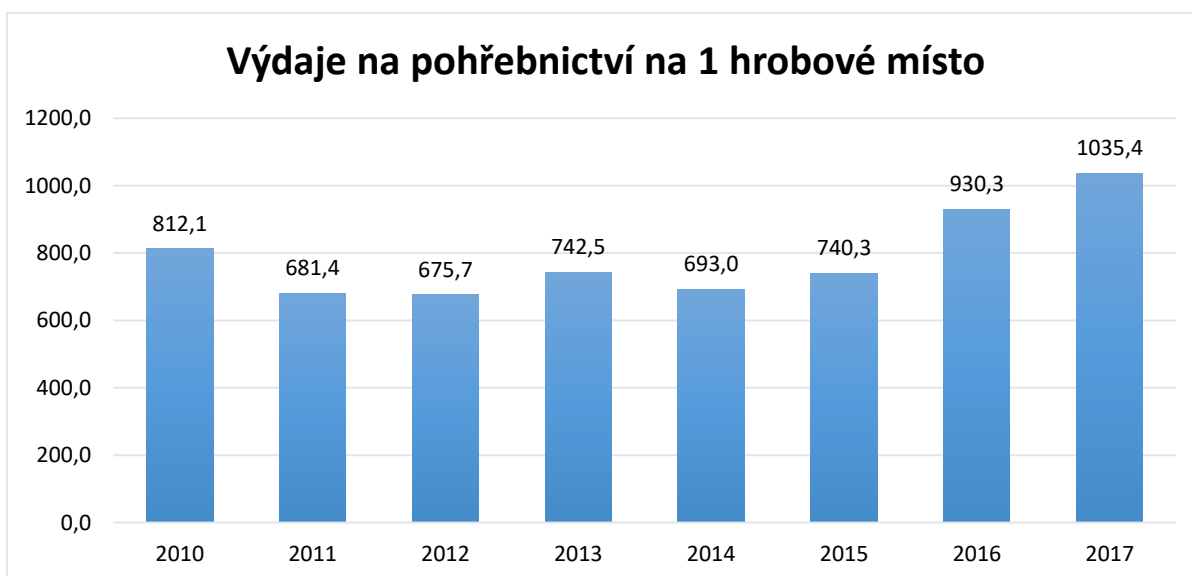
**Tab. 3.18 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 HM	812,1	681,4	675,7	742,5	693,0	740,3	930,3	1 035,4

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na jedno hrobové místo kolísaly. V roce 2017 dosahovaly ale nejvyšších hodnot a to 1 035,4 Kč na jedno hrobové místo. Nejméně tomu bylo v roce 2012, kdy to bylo 675,7 Kč na jedno hrobové místo.

**Obr. 3.15 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Sběr a svoz komunálního odpadu

Sběr a svoz komunálního odpadu, následné jeho třídění a likvidace vykonává společnost Hrates a.s. Spoluvlastníkem této společnosti je společnost Marius Pedersen a.s, která vykonává tyto činnosti v různých obcích po celé České republice. Společnost používá pro oblast Uherské Hradiště šest vozů, které zabezpečují svoz odpadu. Svoz odpadu probíhá každých 14 dní.

Město Uherské Hradiště stanovuje svým občanům výši poplatku za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od 18 let do 70 let 500 Kč za rok. Tato částka se vztahuje i na majitele domů či bytů na území Uherského Hradiště, kteří zde nemají trvalý pobyt. Sníženou částku nabízí pouze pro studenty, kteří studují nejméně 50 km od města Uherské Hradiště ve výši 250 Kč. Tuto platbu je možné provést buď hotově nebo platební kartou na pokladně města nebo zaslat na bankovní účet města.<sup>24</sup>

**Tab. 3.19 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

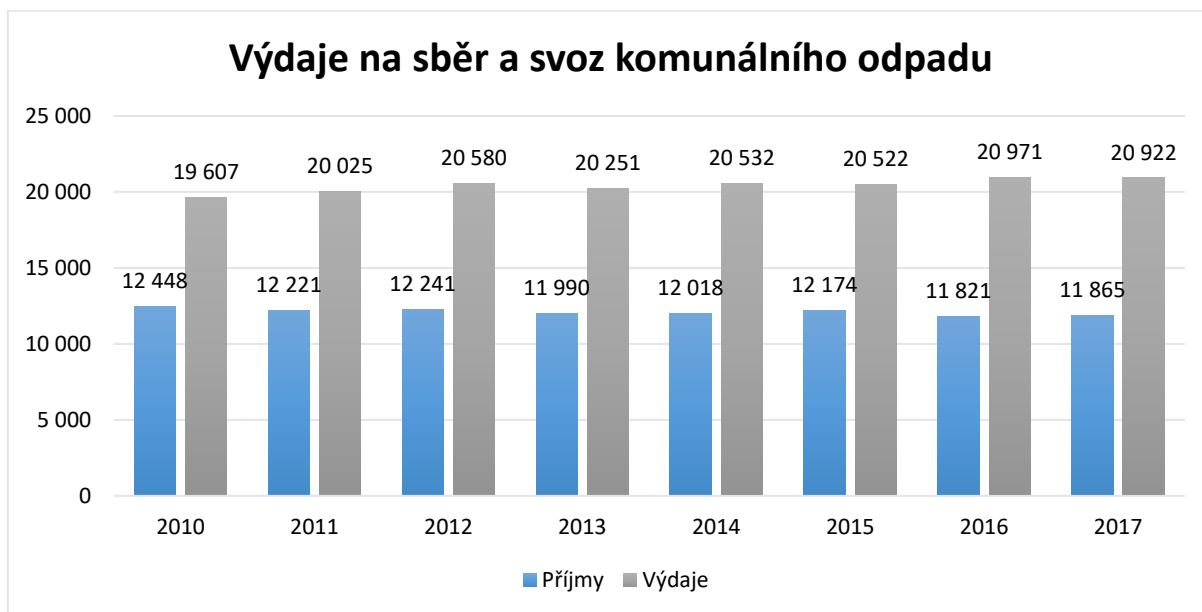
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy	12 448	12 221	12 241	11 990	12 018	12 174	11 821	11 865
Výdaje	19 607	20 025	20 580	20 251	20 532	20 522	20 971	20 922

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Hrates a.s.

Příjem z místního poplatku za svoz komunálního odpadu se za sledované období měnil, ale spíše mírně klesal. Může to mít za následek stárnutí obyvatel města. Jelikož nad 70 let lidé poplatky už nemusí hradit, může to mít následek úbytek příjmů, ale náklady zůstávají. Výdaje každoročně rostou, ale ne nijak skokově.

<sup>24</sup> Komunální odpad - svoz, sběr. *Marius Pedersen - Hrates* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/o-marius-pedersen/sluzby/1.shtml>

**Obr. 3.16 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

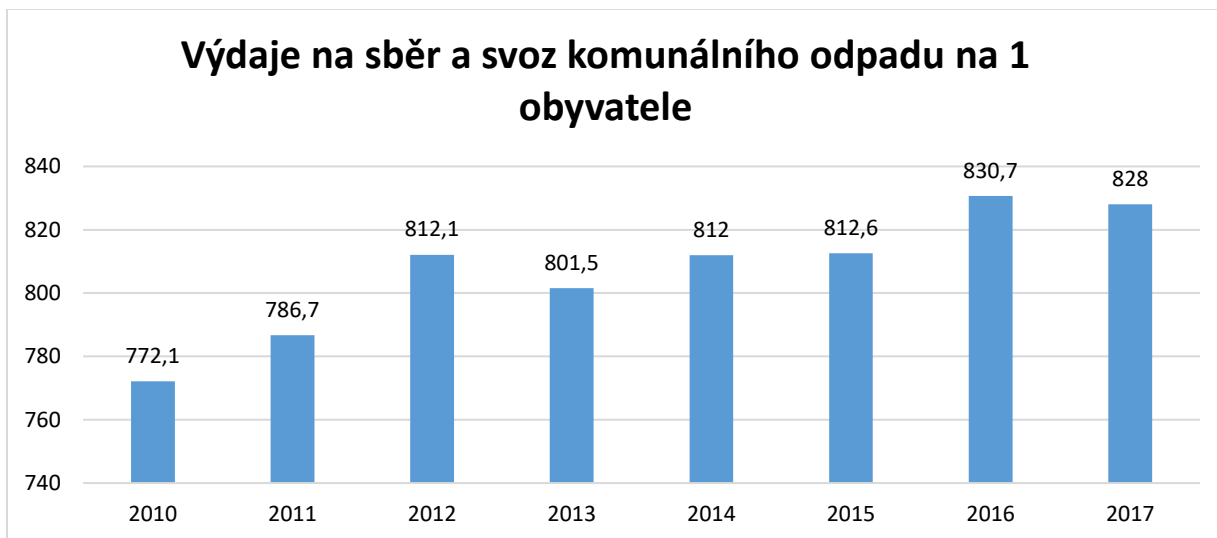
**Tab. 3.20 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 obyv.	772,1	786,7	812,1	801,5	812,0	812,6	830,7	828,0

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na 1 obyvatele dosahují částky 828 Kč. Místní poplatek dosahuje výše 500 Kč. Což znamená, že výdaje jsou hrazeny z 60 % z místního poplatku za svoz odpadů. Což značí zátěž pro město, jako finančního zajišťovatele této služby.

**Obr. 3.17 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Veřejná zeleň

Veřejná zeleň hraje významnou roli z ekologického a hygienického hlediska. O zeleň je třeba pečovat a zajišťovat její údržbu, kterou vykonává společnost Hrates a.s. Tato společnost byla pověřena její údržbou. Obstarává činnosti:

- úklid ploch zeleně,
- sekání a hnojení trávníků,
- postřik selektivními herbicidy,
- odstranění spadlého listí,
- zdravotní řezy dřevin,
- kácení stromů.

Společnost zabezpečuje i výsadbu různých druhů zeleně, např.:

- výsadba letniček a trvalek do volné půdy a do nádob mobilní zeleně, včetně závěsných míst na sloupech veřejného osvětlení, dekorativní výsadba kruhových objezdů,
- výsadba cibulovin,
- výsadba keřů a stromů,
- zakládání trávníků.<sup>25</sup>

**Tab. 3.21 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč) a množství zeleně (v m<sup>2</sup>)**

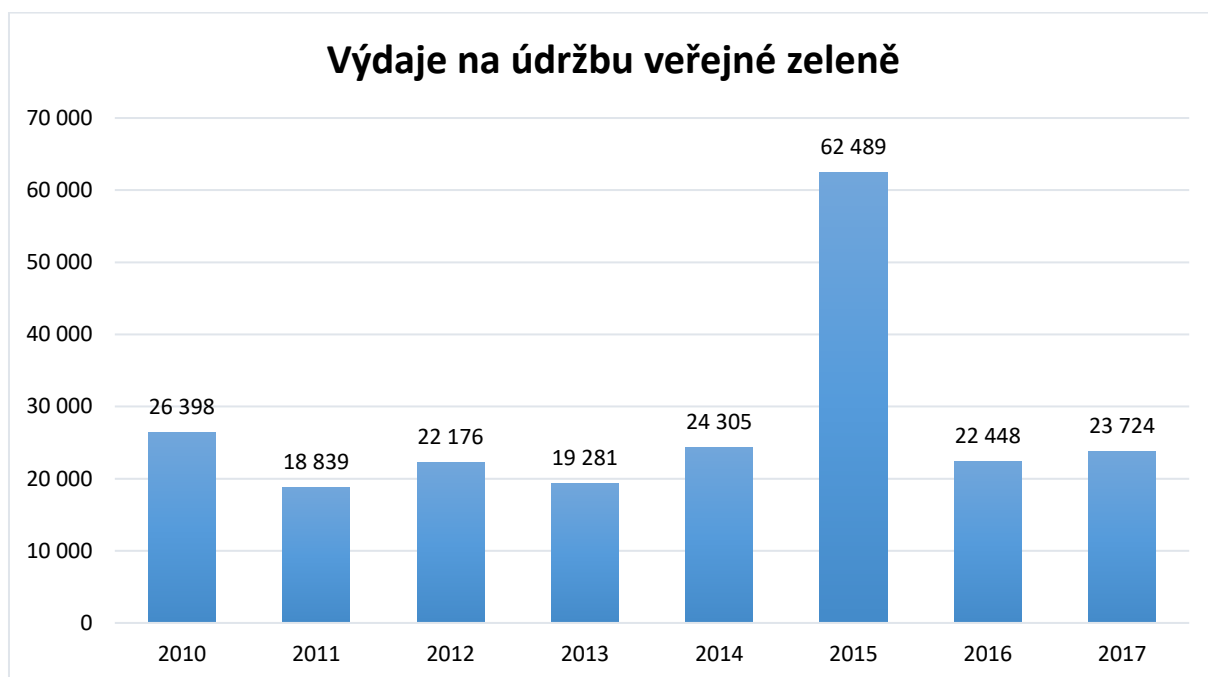
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	26 398	18 839	22 176	19 281	24 305	62 489	22 448	23 724
<b>Množství zeleně</b>	823 000	840 000	840 000	840 000	840 000	887 000	887 000	887 000

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Hrates a.s.

K výkyvům docházelo v roce 2015, kdy došlo k revitalizaci městské zeleně ve 4 ulicích Uherského Hradiště, z toho tvořil i park slepé rameno Mařacké, kde vznikl nový park. Tato investice byla spolufinancována z fondů EU prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí.

<sup>25</sup> Údržba zeleně. Marius Pedersen - Hrates [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/96.shtml>

**Obr. 3.17 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

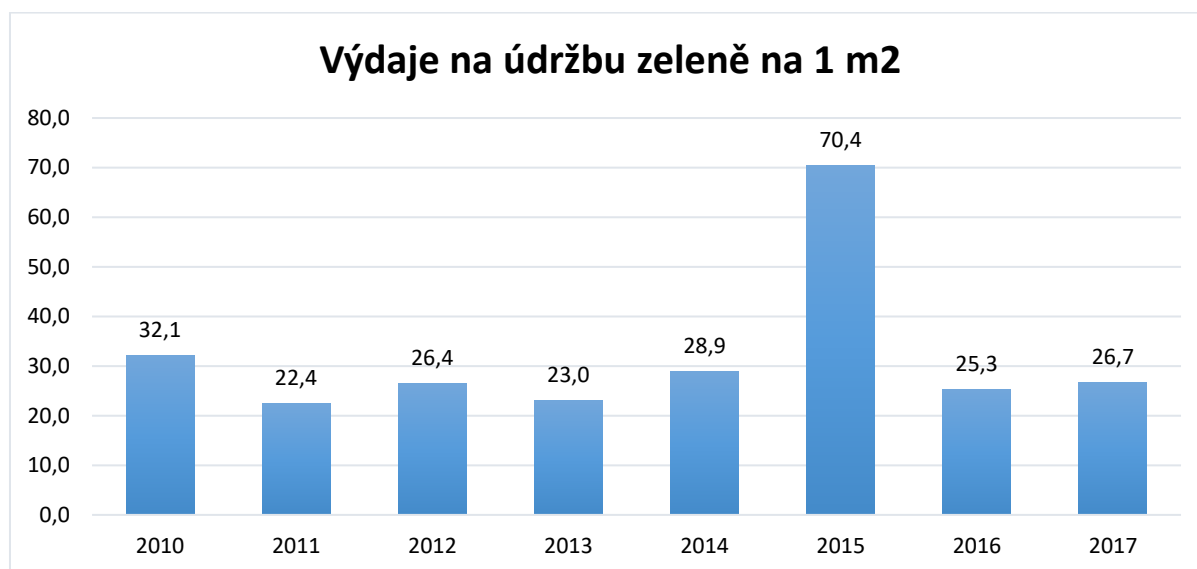
**Tab. 3.22 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje na 1 m <sup>2</sup>	32,1	22,4	26,4	23,0	28,9	70,4	25,3	26,7

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na údržbu zeleně kolísaly, jen v roce 2015 vzrostly na 70,4 Kč na m<sup>2</sup> z důvodu revitalizace zeleně ve vybraných ulicích Uherského Hradiště. Nejnižších výdajů bylo dosaženo v roce 2011, kdy výdaje byly 22,4 Kč. Tyto výdaje se odvíjí i od daných přírodních podmínek, jak často se musí travnaté porosty sekat. Většina měst, má své lokality rozděleny, podle četnosti sečení. Některé oblasti se sečou max. 2x do roka a jsou oblasti, kde četnost bývá okolo 8 sečení za rok.

**Obr. 3.18 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### 3.2.3 Vsetín

Vsetín se nachází na úpatí Vsetínských, Hostýnských a Vizovických vrchů kolem řeky Vsetínské Bečvy. Město Vsetín je tvořeno katastrální výměrou 57,61 km<sup>2</sup>.

Železniční doprava ve Vsetíně je zajišťována pouze jednou železniční zastávkou. Trať vede z Valašského Meziříčí až na Slovensko s odbočkou na Velké Karlovice. Silniční doprava zahrnuje silnice I. třídy, kterou tvoří ze směru od Vizovic tak z Valašského Meziříčí. Dále jsou zde silnice II. a III. třídy. Ve Vsetíně je zajišťována síť městské autobusové dopravy. Městskou i regionální dopravu zabezpečuje především místní dopravní společnost ČSAD Vsetín a. s.<sup>26</sup>

**Tab. 3.23 Stav obyvatelstva za období 2010–2017**

Roky		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem		27 296	26 976	26 817	26 668	26 504	26 394	26 190	26 237
v tom podle pohlaví	muži	13 056	12 972	12 883	12 790	12 691	12 620	12 517	12 579
	ženy	14 240	14 004	13 934	13 878	13 813	13 774	13 673	13 658
v tom ve věku (let)	0-14	3 786	3 810	3 831	3 856	3 868	3 873	3 821	3 854
	15-64	19 016	18 523	18 210	17 881	17 566	17 339	17 006	17 228
	65 a více	4 494	4 643	4 776	4 931	5 070	5 182	5 363	5 155
Průměrný věk		41,4	41,8	42,1	42,3	42,5	42,8	43,2	43,1

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

<sup>26</sup> Vsetín. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vset%C3%ADn>



Stav obyvatelstva za sledované období neustále klesá. Může to být zapříčiněno jak úbytkem pracovních příležitostí, odchodem mladších generací do větších měst nebo také strach, či obavy ze společensky nepřizpůsobivých obyvatel, kteří ve Vsetíně žijí. Obyvatele v kategorii 15 až 64 let tvoří 66 % z celkového počtu obyvatel města Vsetína.

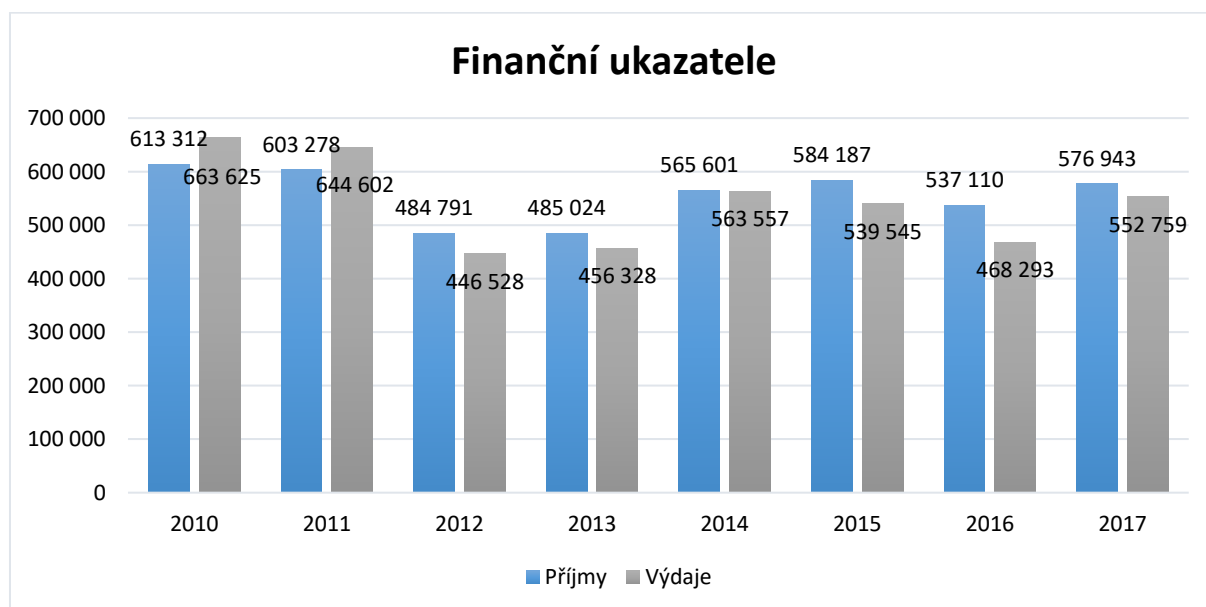
**Tab. 3.24 Finanční ukazatele (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	613 312	603 278	484 791	485 024	565 601	584 187	537 110	576 943
<b>Výdaje</b>	663 625	644 602	446 528	456 328	563 557	539 545	468 293	552 759
<b>Saldo</b>	- 50 313	- 41 324	+ 37 963	+ 28 697	+ 2 043	+ 44 642	+ 68 816	+ 24 184

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

V letech 2010 a 2011 docházelo k zápornému saldu. Důvodem byl nárůst sociálních dávek, které tvořili 84,8 % z běžných výdajů a pak dále kapitálové výdaje, kdy bylo investováno do Logistického centra odpadů, stavební úpravy a rekonstrukce základních a mateřských škol, úprava bytového fondu a rekonstrukce sportovního zařízení. Na druhé straně po roce 2011 došlo k poklesu příjmů z důvodu snížení příjmů z místního poplatku z provozování výherních a hracích přístrojů a razantní pokles neinvestičních transfer ze státního rozpočtu. Od roku 2012 město Vsetín hospodaří s přebytkem.

**Obr. 3.18 Finanční ukazatele 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování

## Veřejné osvětlení

Správu a údržbu veřejného osvětlení do roku 2012 zajišťovala společnost Technické služby Vsetín s.r.o. Tato společnost vykonávala více činností například svoz komunálního

odpadu, údržbu komunikací a veřejného prostranství. V roce 2012 došlo k reorganizaci a činnosti, které jsou vykonávány pouze pro město Vsetín začala vykonávat společnost Technické služby města Vsetína, p.o.

Středisko veřejného osvětlení zajišťuje správu sítě veřejného osvětlení a údržbu světelné signalizace ve městě Vsetíně a provádí rekonstrukci veřejného osvětlení – výměnu svítidel a světelných zdrojů. Zajišťují:

- zřizování, údržba a oprava veřejného osvětlení,
- odstraňování zjištěných závad a poruch VO,
- výměny nesvítících světelných zdrojů a svítidel,
- údržba rozvaděčů,
- zjišťování a odstraňování kabelových poruch VO,
- prvotní zásahy na VO při vzniklých haváriích,
- opravy stožárů VO (koroze apod.) vč. provádění nátěrů stožárů, svítidel,
- opravy venkovního vedení VO,
- opravy VO při kabelových poruchách provizorním propojením,
- kontroly kabelových propojení jednotlivých větví VO,
- opravy a údržba slavnostního osvětlení města,
- vedení pasportizace veřejného osvětlení,
- vánoční osvětlení a výzdoba města Vsetína.<sup>27</sup>

**Tab. 3.25 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč) a počet světelných bodů (ks)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	8 361	8 434	8 434	962	5 619	3 152	6 720	5 824
<b>Počet sb</b>	2 680	2 687	2 687	2 700	2 730	2 731	2 734	2 759

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Technických služeb města Vsetín p. o.

Výdaje na veřejné osvětlení v roce 2013 byly nejnižší a to 962 tisíc Kč. Nejvyšší náklady byly v roce 2011 a 2012 kdy tyto výdaje byly totožné. Počet světelných bodů neustále narůstá, ale naopak v průměru výdaje klesají. Může to být důsledek lepšího a šetrnějšího využívání veřejného osvětlení díky jeho obnově.

<sup>27</sup> Veřejné osvětlení. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/12-verejne-osvetleni.html>

**Obr. 3.19 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.26 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 SB	3 120,0	3 138,8	3 138,8	356,3	2 058,2	1 154,2	2 457,9	2 110,9

Zdroj: vlastní zpracování.

Za sledované období 2010 až 2017 došlo k různým výkyvům. K největším došlo v roce 2013, kdy výdaje na 1 světelný bod dosahovaly pouze 356,3 Kč. Po mnoha dotazování ve společnosti Technické služby města Vsetína p. o. mi nebyl tento fakt objasněn, můžeme se domnívat, že došlo ke změnám z důvodu přenesení správy a údržby ze společnosti Technické služby Vsetín s.r.o. na příspěvkovou organizaci. Zde můžeme vidět po roce 2012 tedy po přechodu správy a údržby na příspěvkovou organizaci dochází k nižším výdajům než v předchozích letech. Nejvyšší výdaje tak byly v roce 2011 a 2012, kdy byly výdaje naprosto totožné 3 138,8 Kč na jeden světelný bod.

**Obr. 3.20 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

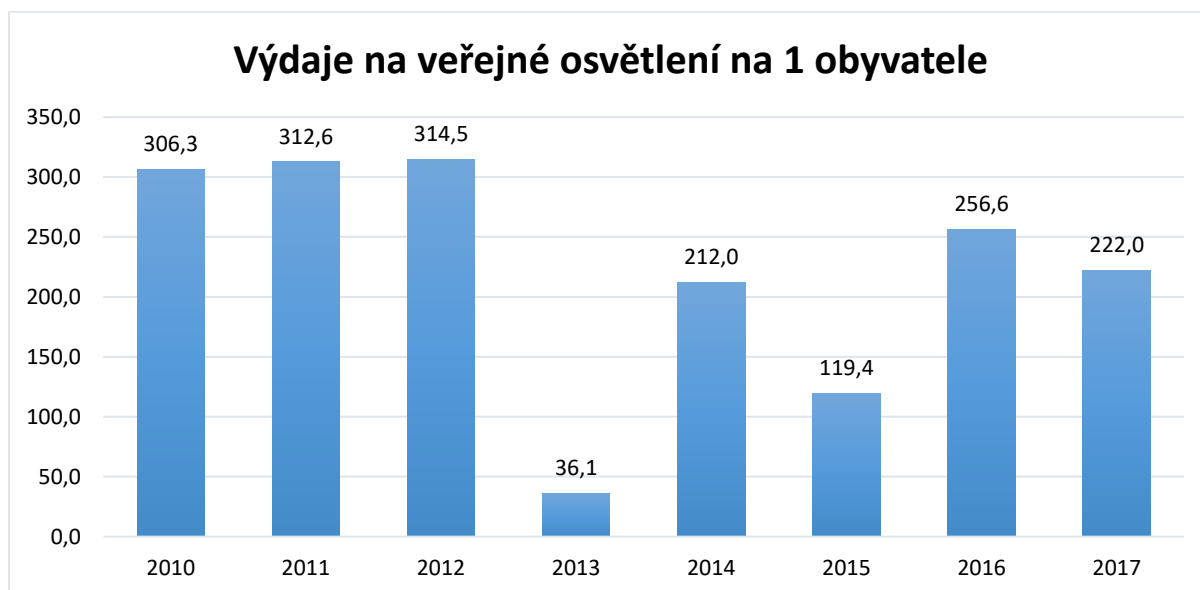
**Tab. 3.27 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 obyv.	306,3	312,6	314,5	36,1	212,0	119,4	256,6	222,0

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele dosahovali kromě roku 2013 k nejnižším číslům v roce 2015, kdy byly 119,4 Kč. Největší výdaje byly v roce 2012 kdy byly 314,5 Kč.

**Obr. 3.21 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Pohřebnictví

Ve městě Vsetín se nachází jeden městský hřbitov, který obhospodařují a zjišťují jeho správu a údržbu technické služby města Vsetína, p.o. Zajišťují údržbu a chod hřbitova, nabídku možných pohřbívacích míst, vybírání poplatků za nájem hrobů, hrodek, kolumbárií, urnových hájů, vsypů, výkopu hrobů a otevření hrodek. Dále provádí výkopy hrobů, otevření hrodek a vsypy. Pověření zaměstnanci zajišťují jak zimní, tak letní údržbu přístupových cest a chodníků k hrobům, kolumbáriím a urnovým hájům. V letním období probíhá sečení a hrabání trávy, údržba zeleně, ořezávání dřevin, odstranění plevelu z chodníků a nátěry mobiliáře.<sup>28</sup>

**Tab. 3.28 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	232	173	166	188	1 620	63	86	117
<b>Počet hrobových míst</b>	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Technické služby města Vsetína, p.o.

Městský hřbitov, který se ve Vsetíně nachází, je zcela vyčerpán už více jak 20 let. Město stále bojuje o další výstavbu nového hřbitova, protože u současného již dále nelze rozšiřovat ani jinak navyšovat kapacity. Výdaje byly pouze v roce 2014 vysoké z důvodu úpravy cest a okolních dřevin.

**Obr. 3.22 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

<sup>28</sup> Městský hřbitov. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/5-mestsky-hrbitov.html>

**Tab. 3.29 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 HM	48,5	36,2	34,7	39,3	338,8	13,2	18,0	24,5

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na 1 hrobové místo jsou velice nízké, například v roce 2015 byly dokonce 13,2 Kč. Tyto sumy se zásadně nebudou měnit, z důvodu nedostatku hrobových míst a vyčerpání hřbitova. Veškeré výdaje, které musí být vynaloženy, jsou pouze na udržení současného stavu a jeho údržbu. V roce 2014 výdaje vzrostly z důvodu již zmiňované úpravy cest a dřevin.

**Obr. 3.23 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

### **Sběr a svoz komunálního odpadu**

Sběr a svoz komunálního odpadu zabezpečují Technické služby Vsetín, s.r.o. Od 1.1.2013 je hlavní činností společnosti nakládání s odpady, tj. sběr a svoz směsného komunálního odpadu, sběr a svoz vytríděných složek odpadů, provoz Logistického centra odpadů Vsetín a poskytování dalších služeb, které jim umožňuje jejich řízení a technika.

Komunální odpad je svážen pravidelně podle harmonogramu, který vydávají na každý rok Technické služby Vsetín, každých čtrnáct dní. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je stanoven ve výši 250 Kč. Tato částka může být snížena podle obecně závazné vyhlášky města Vsetína č. 7/2017.

Jedná se o slevy pro osoby, které jsou umístěny v dětském domově nebo zda je stavba určena pouze k rekreaci aj.<sup>29</sup>

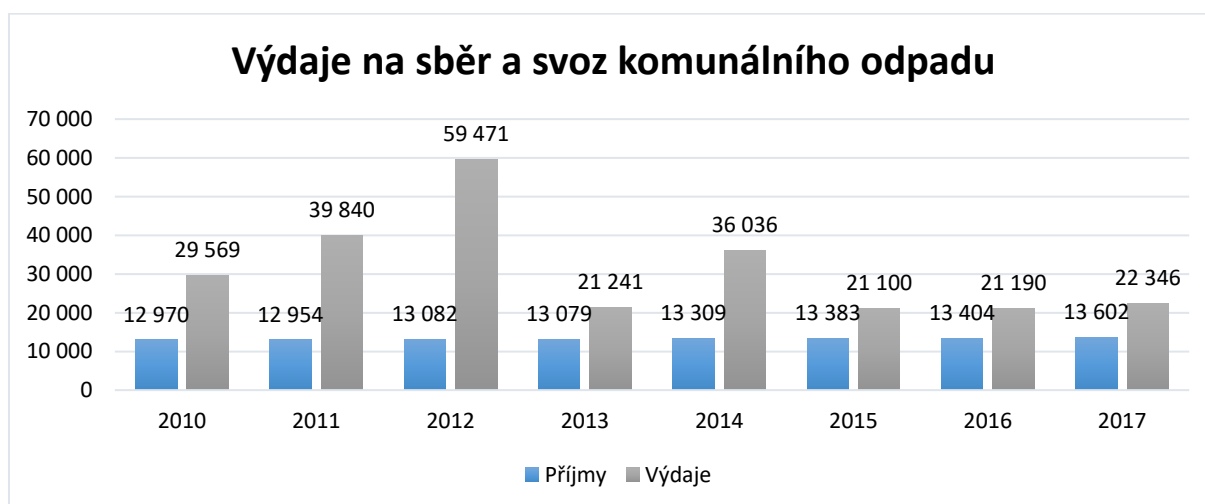
**Tab. 3.30 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	12 970	12 954	13 082	13 079	13 309	13 383	13 404	13 602
<b>Výdaje</b>	29 569	39 840	59 471	21 241	36 036	21 100	21 190	22 346

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Technických služeb Vsetín, s.r.o.

Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu se v letech 2010 až 2017 pohybovaly za hranicí 20 tisíc. K největším výdajům došlo v roce 2012, kdy dosahovaly necelých 60 tisíc. Příjmy tvořily z výdajů okolo 60 %.

**Obr. 3.24 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.31 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele**

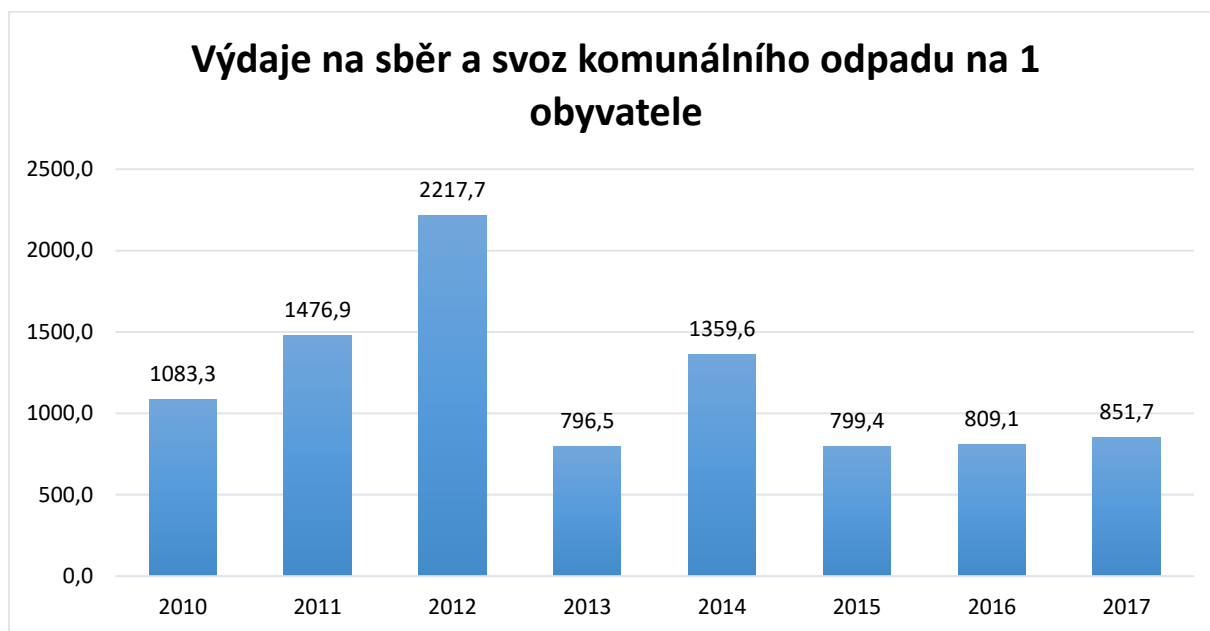
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 obyv.</b>	1 083,3	1 476,9	2 217,7	796,5	1 359,6	799,4	809,1	851,7

Zdroj: vlastní zpracování.

Sběr a svoz komunálního odpadu pocítují všichni občané, jelikož i oni jsou poplatníci za tuto službu. Výše poplatku v plné výši tvoří 250 Kč. Tato částka ve většině případů netvoří ani 30 % z výdajů na 1 obyvatele.

<sup>29</sup> O společnosti - komunální odpad. *Technické služby Vsetín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvsetin.cz/o-spolecnosti>

**Obr. 3.25 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele**



Zdroj: vlastní zpracování.

### **Údržba veřejné zeleně**

Činnosti ohledně údržby veřejné zeleně zajišťují Technické služby města Vsetína, p.o. Obstarávají údržbu veřejné zeleně nejen ve městě Vsetín, ve firmách a privátním sektoru. Úsek údržby zeleně má k dispozici několik druhů ručních i samojízdných traktorových sekaček, křovinořezů, plotostřihů, motorových pil pro prořezávku či kácení stromů, štěpkovače pro zpracování větví a další. Díky kvalitní technice je v této oblasti město zcela samostatné a nedochází tak nadbytečným výdajům v letních obdobích, kdy veřejná zeleň potřebuje větší údržbu. Zabezpečují činnosti:

- jarní a podzimní úklid trávníků,
- sečení travnatých ploch, ošetření trávníků vč. hrabání,
- zakládání trávníků,
- kácení a zdravotní řez stromů,
- řez živých plotů,
- výsadba stromů a keřů včetně údržby,
- sečení luk,
- likvidace vytrvalých plevelů,
- odvoz odpadů ze zeleně,
- hrabání listí,
- štěpkování dřevní hmoty,



- mulčování, hnojení,
- plošné úpravy terénu (přípravu půdy) a doplnění zeminy.<sup>30</sup>

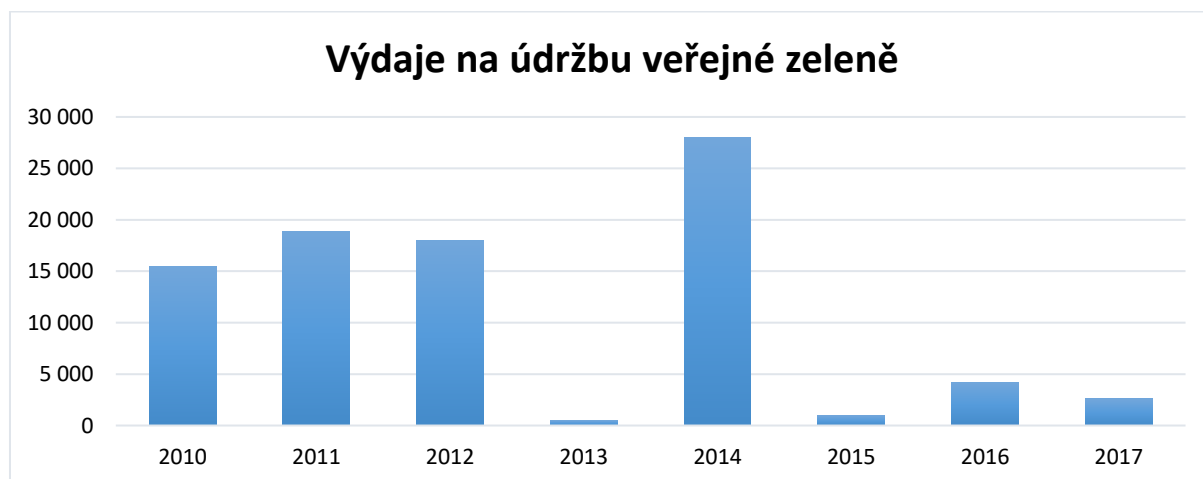
**Tab. 3.32 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč) a množství zeleně (v m<sup>2</sup>)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	15 501	18 854	17 956	534	27 985	1 006	4 210	2 600
<b>Množství zeleně</b>	580 000	580 000	580 000	580 000	580 000	600 000	600 000	600 000

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Technických služeb města Vsetína, p.o.

V roce 2014 došlo k velké revitalizaci veřejné zeleně v celém Vsetíně. Na pomoc byla vyhlášena i veřejná zakázka na tuto činnost, aby tato akce byla zabezpečena během celého roku 2014. Jednalo se o činnosti sečení, včetně odvozu odpadů a jeho uložení, údržba živých plotů, odborné řezy stromů a čištění veřejné zeleně od odpadků.

**Obr. 3.26 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.33 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje na 1 m<sup>2</sup></b>	26,7	32,5	31,0	0,9	48,3	1,7	7,0	4,3

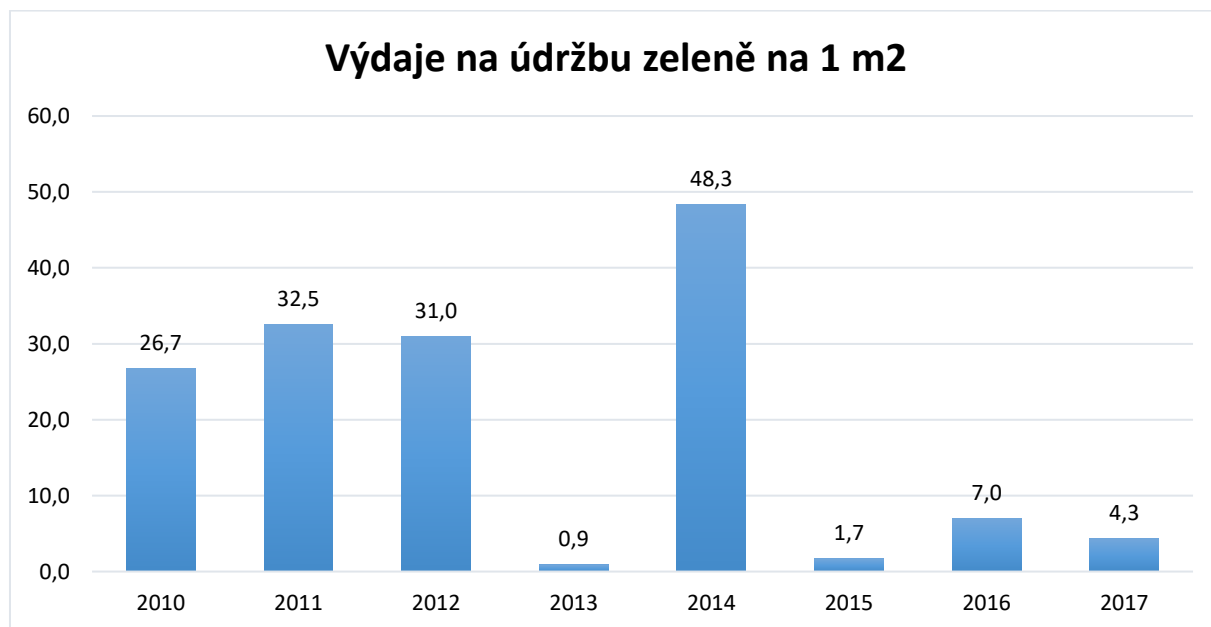
Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje v přepočtu na jeden metr čtverečný ve sledovaném období velice kolísaly. K největším výdajům docházelo v roce 2014, kdy tato údržba na 1 metr čtverečných vycházela na 48,3 Kč. Naopak nejnižší výdaje byly v roce 2013, kdy údržba na 1 metr čtverečný

<sup>30</sup> Údržba veřejné zeleně. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/2-udrzba-verejne-zelene.html>

nedosahovala ani 1 Kč. Zde můžeme vidět, že přechod na příspěvkovou organizaci v roce 2013 vedlo ke změnám, a hlavně ke snížení výdajů. Kromě roku 2014, kdy došlo k revitalizaci zeleně.

**Obr. 3.27 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### 3.2.4 Zlín

Město Zlín se řadí mezi města statutární. Leží v údolí řeky Dřevnice a je krajským městem Zlínského kraje. Statutárním městem je od roku 1990, kdy se bývalý Gottwaldov přejmenoval na dnešní Zlín. Po roce 1990 se od města osamostatnilo několik bývalých částí Zlína (Lhota, Lípa, Tečovice, Karlovice, Březnice a Ostrata). K 1. lednu 2009 se pak na základě referenda ze 17. května 2008 osamostatnily Želechovice nad Dřevnicí.

V 90. léta vedla k rozvoji soukromého podnikání (zlínský region tehdy měl nejvíce podnikatelů na počet obyvatel). V současné době je nezaměstnanost ve Zlíně pod celostátním průměrem. V roce 2001 byla založena Univerzita Tomáše Bati a stala se tak jedním z největších zaměstnavatelů ve Zlíně.

V roce 2010 bylo město napojeno na dálniční síť prostřednictvím rychlostní silnice R55, dnes je vedená jako dálnice D55. Silniční osu města tvoří hlavní silnice I/49. Tato silnice I. třídy vede z Otrokovic přes Zlín až na Slovensko, kde se napojuje na slovenskou dálnici D1. Součástí dopravní sítě jsou ve Zlíně také silnice II. a III. třídy. Městem Zlín prochází jednokolejná

vlaková trať, která začíná v Otrokovicích přes Zlín a končí ve Vizovicích. Tato trať je součástí městské hromadné dopravy, a tak doplňuje trolejbusovou a autobusovou dopravu.<sup>31</sup>

**Tab. 3.34 Stav obyvatelstva za období 2010–2017**

Roky		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Počet obyvatel celkem</b>		75 469	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171	75 117	75 185
<b>v tom podle pohlaví</b>	muži	35 892	36 224	36 177	36 003	35 901	35 912	35 922	35 976
	ženy	39 577	39 436	39 378	39 275	39 211	39 259	39 195	39 209
<b>v tom ve věku (let)</b>	0-14	9 983	10 323	10 481	10 582	10 725	10 937	11 071	11 104
	15-64	51 734	51 024	50 364	49 730	49 058	48 567	48 011	48 487
	65 a více	13 752	14 313	14 710	14 966	15 329	15 667	16 035	15 594
<b>Průměrný věk</b>		42,5	42,8	43,0	43,2	43,4	43,5	43,6	43,5

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

Zlín, který je zároveň krajským městem, je ze sledovaných měst největší. Tvoří jej 75 185 obyvatel. Tento počet neustále kolísá, ale můžeme vidět menší úbytek obyvatel jak z důvodu odchodu do větších měst za prací, tak osídlování okolních obcí. I zde je převaha žen nad muži o 2 % místní populace. Ve Zlíně můžeme vidět, že za sledované období od roku 2010 do roku 2017 vzrostl průměrný věk na obyvatele o celý jeden rok. Tím můžeme říci, že obyvatelstvo stárne a přicházejí do důchodového věku silné ročníky.

### 3.35 Finanční ukazatele (v tis. Kč)

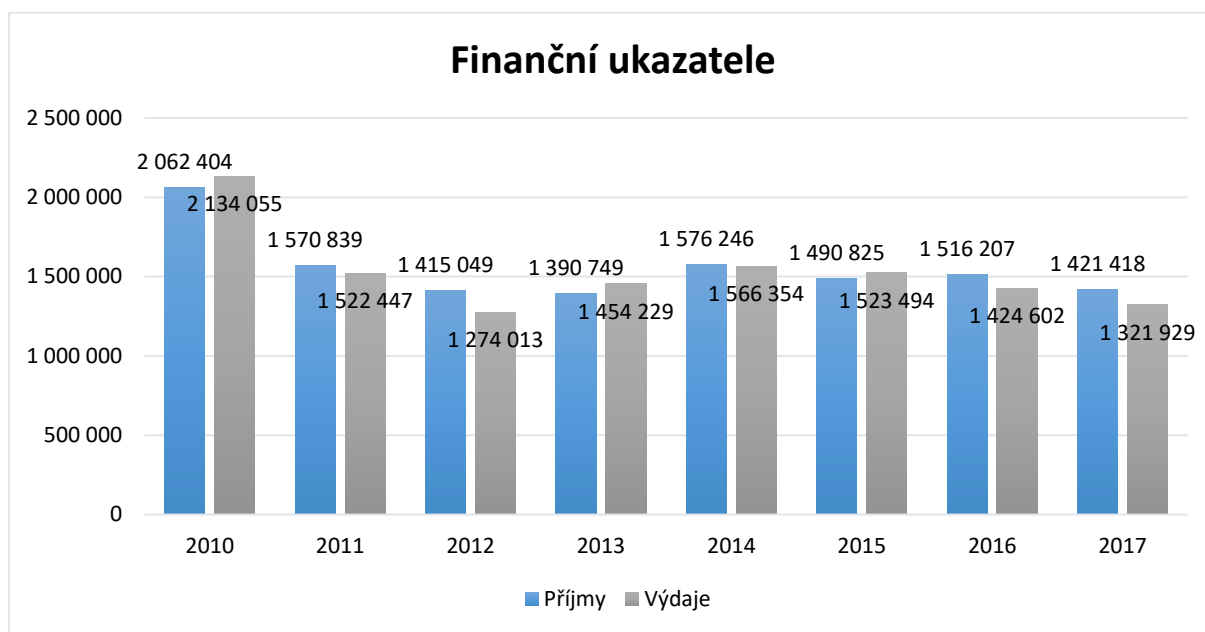
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	2 062 404	1 570 839	1 415 049	1 390 749	1 576 246	1 490 825	1 516 207	1 421 418
<b>Výdaje</b>	2 134 055	1 522 447	1 274 013	1 454 229	1 566 354	1 523 494	1 424 602	1 321 929
<b>Saldo</b>	- 71 651	+ 48 391	+ 141 036	- 63 480	+ 9 892	- 32 669	+ 92 206	+ 99 489

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.cz.

V letech 2011, 2012, 2014, 2016 a 2017 hospodařilo město Zlín s kladným přebytkem. V roce 2012 dokonce 141 046 tisíc Kč.

<sup>31</sup> Zlín. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zl%C3%ADn>

**Obr. 3.28 Finanční ukazatele (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení ve městě Zlín je tvořeno komplexem zařízení, které slouží k osvětlení veřejných komunikací, prostranství nebo objektů. Majitelem a správcem VO ve Zlíně jsou Technické služby Zlín, s.r.o., které na základě smluvního vztahu s Magistrátem města Zlína provozují veřejné osvětlení na území města Zlína. Město Zlín je 100 % vlastníkem Technických služeb Zlín, s.r.o.

Zabezpečují činnosti:

- práce s plošinou do výšky,
- servisní práce na venkovním osvětlení,
- nátěr sloupů,
- výměna sloupů,
- měření stability sloupů nedestruktivní metodou,
- instalace nových svítidel, výměny a opravy starých,
- odstraňování poruch na veřejném osvětlení,
- výměna rozvaděčů,
- instalace světelné výzdoby (např. vánoční výzdoba),
- rekonstrukce a pasportizace veřejného osvětlení,
- odstraňování poruch a havárií na kabelech a zařízeních,

- vytýčení trasy kabelů.<sup>32</sup>

**Tab. 3.36 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč) a počet světelných bodů (ks)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	27 761	28 619	28 470	28 981	29 198	30 248	29 513	28 776
<b>Počet sb</b>	10 206	10 236	10 236	10 236	10 172	10 172	10 079	10 079

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy TSZ.

Celkové výdaje na veřejné osvětlení kolísaly, ale nedocházelo k větším výkyvům. U samotného osvětlení docházelo v tomto období k neustálému poklesu. Důvodem byly likvidace světél v areálu Svitů, kde už nebyly využívány. Naopak v částech, kde docházelo k obnově budov, docházelo k výměnám starých světél za nové a úspornější.

**Obr. 3.29 Výdaje na veřejné osvětlení (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 3.37 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**

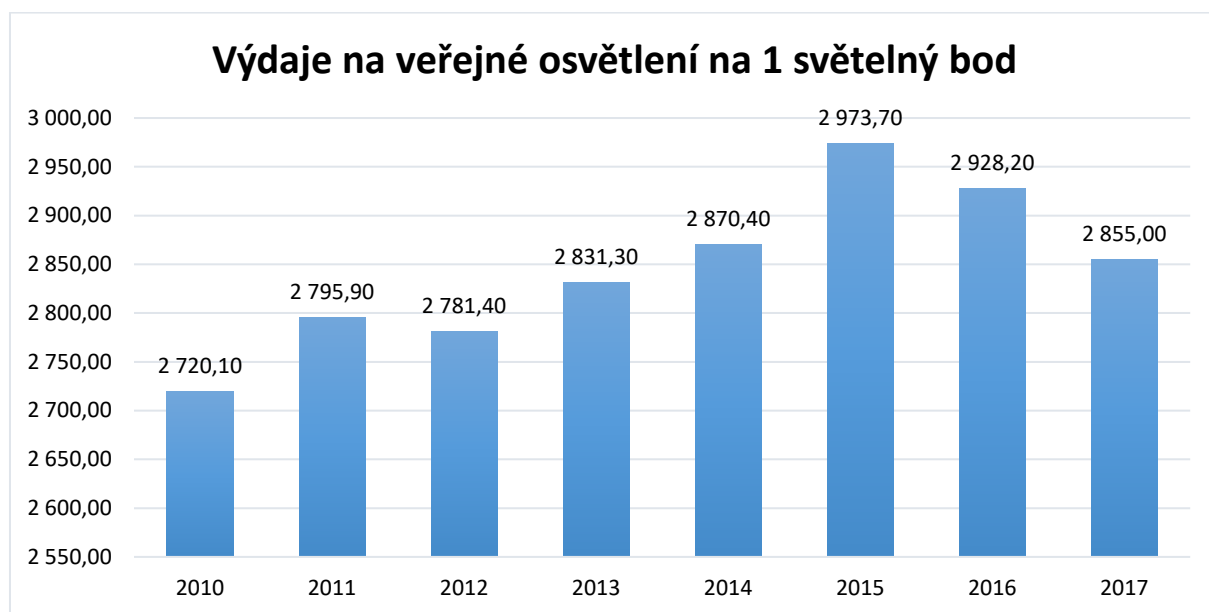
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 SB</b>	2 720,1	2 795,9	2 781,4	2 831,3	2 870,4	2 973,7	2 928,2	2 855,0

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na jeden světelný bod v roce 2015 byly nejvyšší. Byly 2 973,7 Kč. S rozdílem, kdy byly výdaje nejnižší, tvoří rozdíl 253,6 Kč. Tento rozdíl je hlavně v aktuálních cenách energie a vstupního materiálu.

<sup>32</sup> Veřejné osvětlení. *Technické služby Zlín* [online]. 2016 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tszlin.cz/verejne-osvetleni/>

**Obr. 3.30 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 světelný bod (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

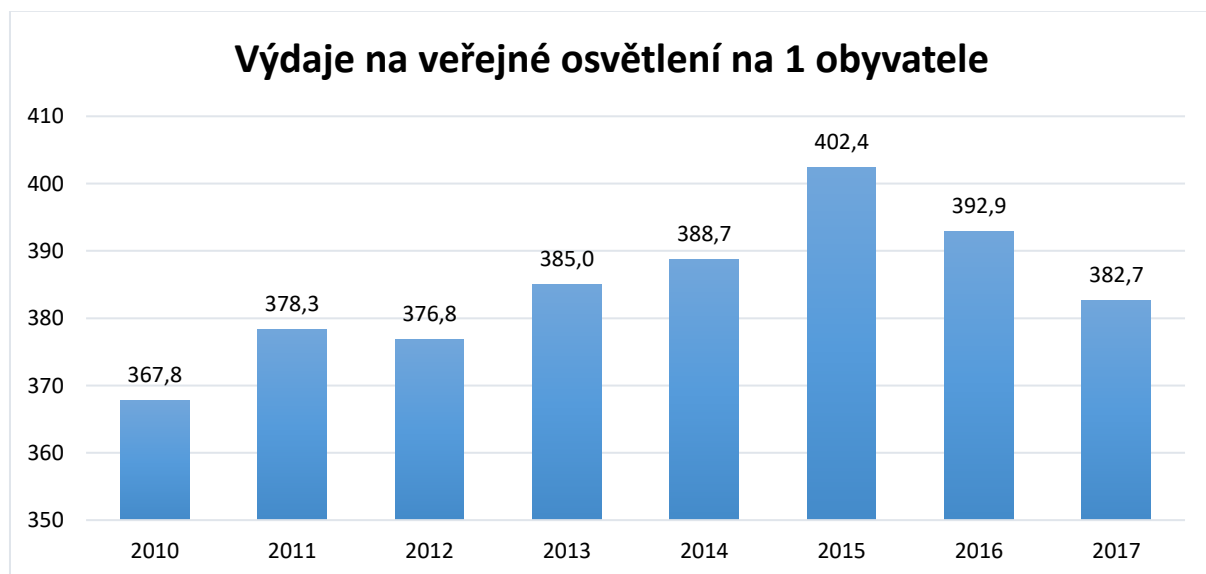
**Tab. 3.38 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje/1 obyv.	367,8	378,3	376,8	385,0	388,7	402,4	392,9	382,7

Zdroj: vlastní zpracování.

Veřejné osvětlení je zcela čistý veřejný statek, tzn., že částky, které musí být na veřejné osvětlení vynaloženy nijak obyvatelé neplatí. Tyto částky dosahují ve většině případů pod 400 Kč na 1 světelný bod.

**Obr. 3.31 Výdaje na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## Pohřebnictví

Správa a údržba hřbitovů ve městě Zlín je zabezpečována společností Pohřebnictví Zlín, spol. s r.o. Město Zlín je vlastníkem ze 75,41 %. Tato společnost je pověřena správou a údržbou hřbitovů, kterých na území města Zlína se nachází 7. Jedná se o sečení trávy, sběr listí a zimní údržba chodníků a cest, stříhání, kácení a výsadba stromů a další práce, které slouží k zachování hřbitovů pro občany v bezpečném a dobrém stavu.<sup>33</sup>

**Tab. 3.39 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	3 684	2 603	3 954	3 747	4 377	7 463	6 833	6 532
<b>Počet hrobových míst</b>	10 120	10 148	10 212	10 350	10 709	10 709	11 200	11 501

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy Pohřebnictví Zlín.

Pohřebnictví, které je ve Zlíně zajišťováno Pohřebnictvím Zlín obhospodařuje 7 hřbitovů. Ve všech těchto hřbitovech je zajištěna větší kapacita, než je pronajatý počet hrobových míst. Ten však neustále roste. Ve většině případů může dojít k investici, která by byla ve formě rozšíření hlavně kolumbárií, která jsou žádána z důvodu menšího nájmu, a hlavně zabrání menšího množství plochy oproti běžným hrobům. Výdaje neustále rostou, vzhledem k tomu, že jeden z největších hřbitovů je lesní hřbitov, tak zde dochází k největším výdajům. Výdaje jsou směřovány jak na podzimní sběr listí, zimní údržba komunikací tak celkovému čištění hřbitova.

**Obr. 3.32 Výdaje na pohřebnictví (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

<sup>33</sup> Hřbitovy. *Pohřebnictví Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: [http://www.pohrebnictvizlin.cz/?ukaz=3\\_hrbitovy&IdMenu=3&grafika=0](http://www.pohrebnictvizlin.cz/?ukaz=3_hrbitovy&IdMenu=3&grafika=0)

**Tab. 3.40 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 HM</b>	364,0	256,5	387,2	362,0	408,7	696,9	610,1	568,0

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na hrobové místo v posledních letech vrostlo téměř dvojnásobně. I zde můžeme zdůraznit růst cen jak pohonných hmot, energií, tak samotné mzdové náklady, které s růstem ploch narůstají.

**Obr. 3.33 Výdaje na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

### **Sběr a svoz komunálního odpadu**

Obecně závazná vyhláška č. 9/2017 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Zlína uvádí, že výše poplatku činí 500 Kč. Děti do 18 let (ročník 2000 a mladší) a senioři nad 65 let (ročník 1953 a starší) platí 300,- Kč. Další úleva se týká studentů, kteří studují mimo Zlínský kraj nebo např. pro obyvatele, kteří bydlí v nedostupných oblastech, kde se technika na svoz odpadu nedostane.

Sběr a svoz komunálního odpadu zajišťují Technické služby Zlín. Komunální odpad je svážen v období od prosince do března každý týden podle svozového harmonogramu a v období od dubna do listopadu je svážen každých čtrnáct dní, kdy se střídá s vývozem tzv. BRKO. Jedná se o svoz biologicky rozložitelný komunální odpad. Sváží:

- směsný komunální odpad,



- biologicky rozložitelný komunální odpad (BRKO),
- tříděný odpad,
- nebezpečný odpad.

Na území města Zlína se nacházejí 4 sběrné dvory – v Loukách (areál TSZ), na Zálešné, na Jiráskově ulici a v Malenovicích. Nachází se zde také skládka odpadů Suchý důl.<sup>34</sup>

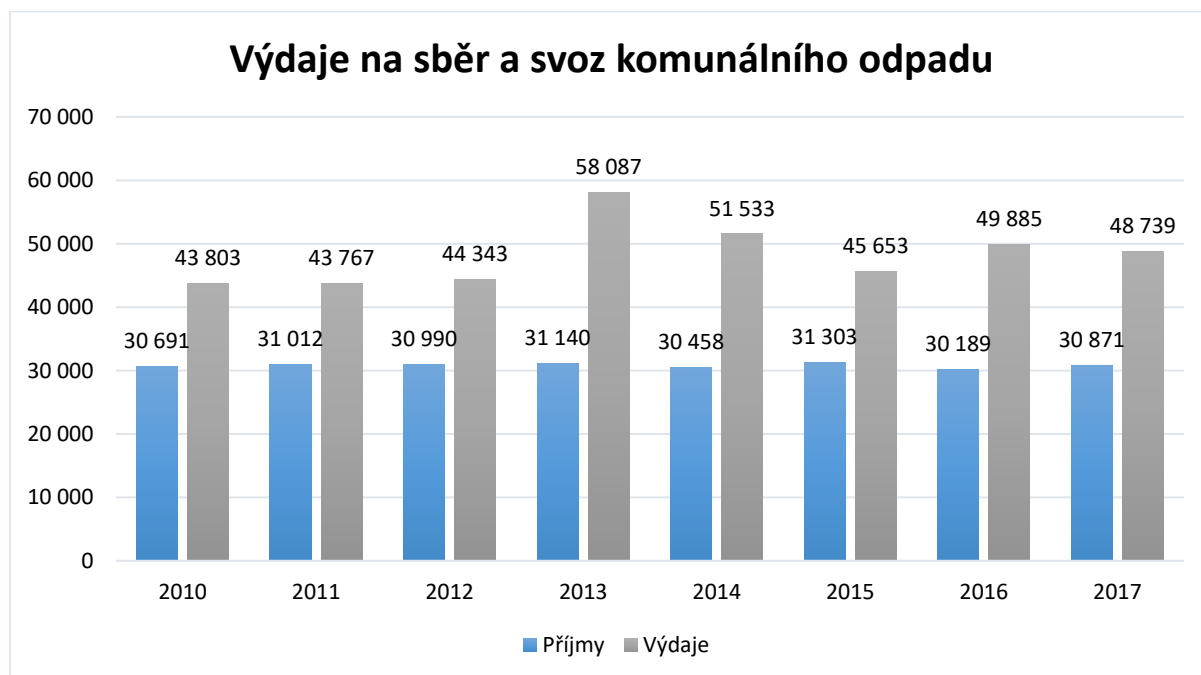
**Tab. 3.41 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Příjmy</b>	30 691	31 012	30 990	31 140	30 458	31 303	30 189	30 871
<b>Výdaje</b>	43 803	43 767	44 343	58 087	51 533	45 653	49 885	48 739

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy TSZ.

V roce 2013 došlo k výdajům ve výši 58 087 tisíc Kč. Tyto výdaje byly na rekultivaci skládky Suchý důl. Dále na rozšíření sběru bioodpadu a také nádob, do kterých je tento odpad obyvateli ukládán. Z výdajů tvořily příjmy v roce 2017 více jak 63 %.

**Obr. 3.34 Výdaje na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

<sup>34</sup> Odpady. *Technické služby Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tszlin.cz/odpady/>

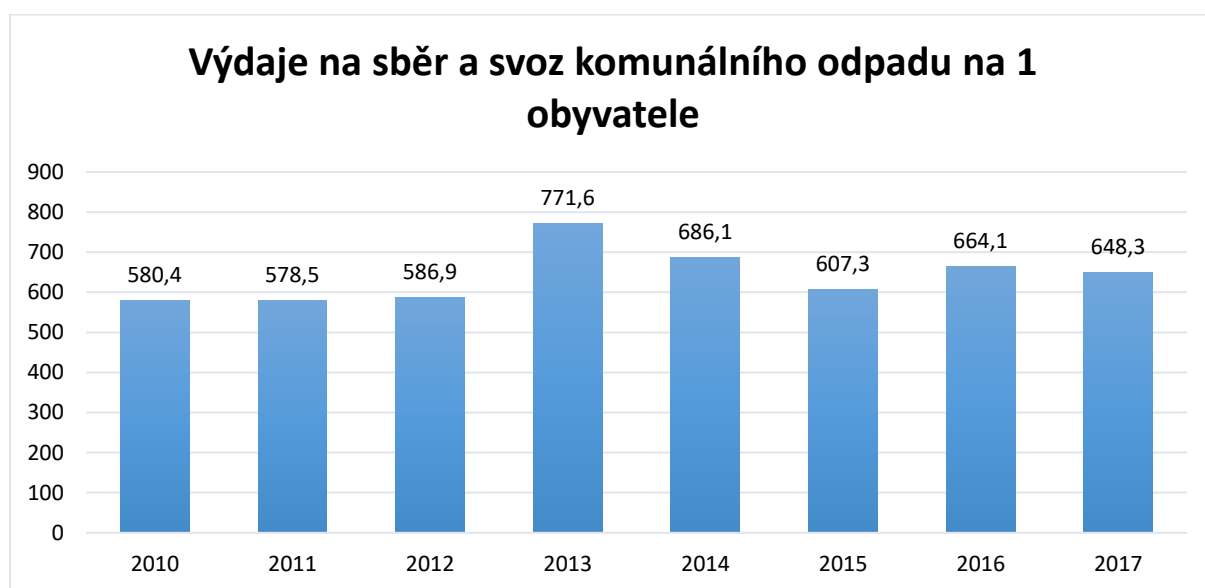
**Tab. 3.42 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje/1 obyv.</b>	580,4	578,5	586,9	771,6	686,1	607,3	664,1	648,3

Zdroj: vlastní zpracování.

Obyvatelé města Zlína platí místní poplatek na sběr komunálního odpadu ve výši 500 Kč. Tato částka tvoří z výdajů na 1 obyvatele okolo 70 % z celkových výdajů.

**Obr. 3.35 Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### Údržba veřejné zeleně

Údržbu a její zvelebování obstarávají Technické služby Zlín, s.r.o. Starají se jak o sečení travních porostů, tak o výsev letniček a jiných květin, které vysazuje spolu s cibulovinami. Zajišťuje výsadbu stromů a jejich následné ořezávání. Technické služby Zlín vlastní i několik skleníků, kde si své rostliny sami vypěstují.

V roce 2016–2017 byla městem Zlín podepsána smlouva na sečení veřejně přístupných travních ploch ve výměře cca 58 ha. <sup>35</sup>

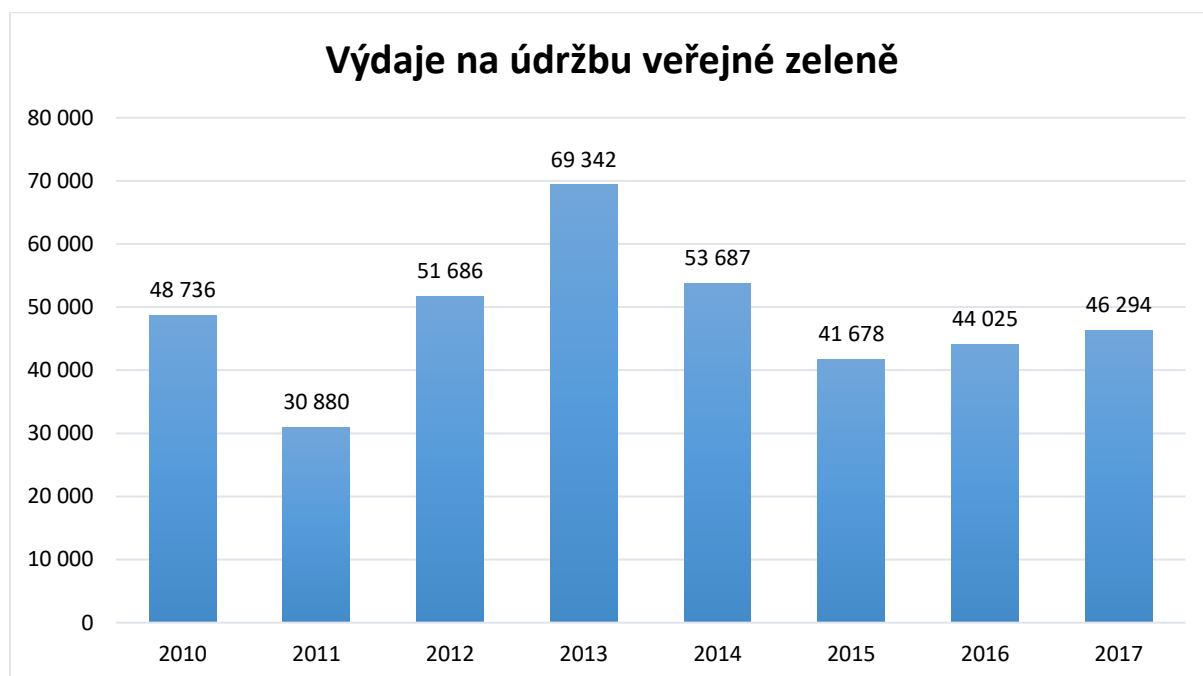
<sup>35</sup> Odbor městské zeleně. *Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/odbor-mestske-zelene-cl-132.html>

**Tab. 3.43 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč) a množství zeleně (v m<sup>2</sup>)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje</b>	48 736	30 880	51 686	69 342	53 687	41 678	44 025	46 294
<b>Množství zeleně</b>	2 125 000	2 125 000	2 126 000	2 126 000	2 126 000	2 140 000	2 143 000	2 143 000

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy TSZ.

V roce 2013 proběhla inovace v centru města, tzv. Gahurův prospekt, který byl dotován z fondů EU. Z důvodu katastrofy, která se ve Zlíně stala, jsou obzvlášť kontrolovány stromy, jejich zdravotní stav a velikost s ohledem na danou lokalitu.

**Obr. 3.36 Výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

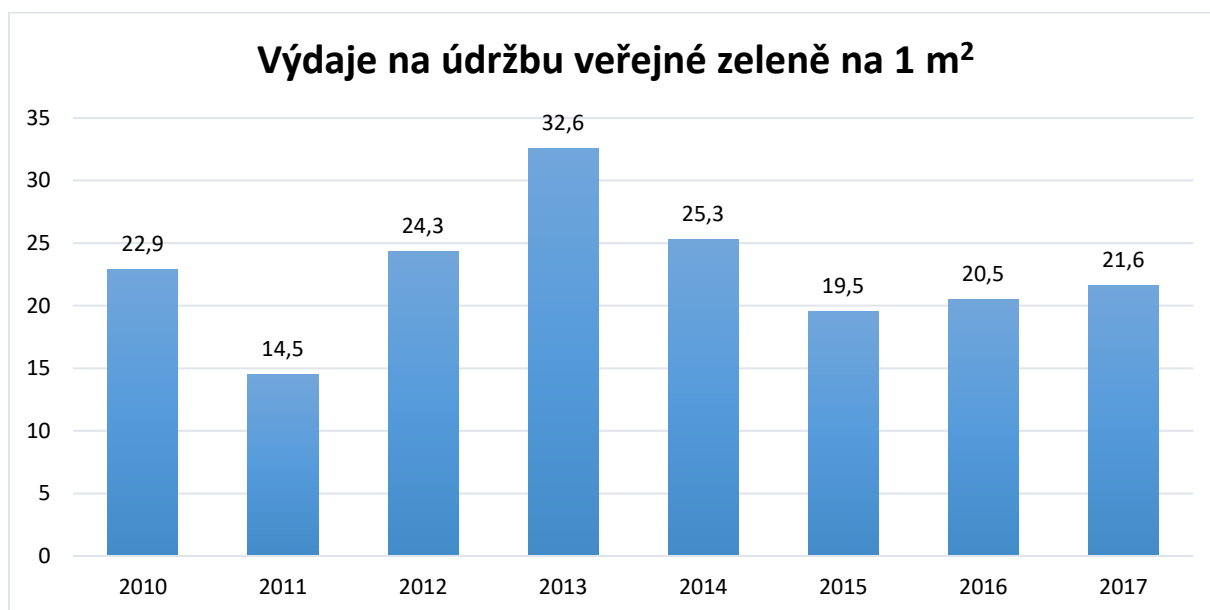
**Tab. 3.44 Výdaje na údržbu zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Výdaje na 1 m<sup>2</sup></b>	22,9	14,5	24,3	32,6	25,3	19,5	20,5	21,6

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na drážbu veřejné zeleně se pohybovaly okolo 20 Kč na 1 m<sup>2</sup>. Tyto výdaje se vyvíjely i podle toho, jaká částka byla sjednána na sečení travnatých ploch, které byly zadávány smluvně s jinými společnostmi. V roce 2017 se jednalo o 66 ha těchto ploch. Nejnižší ceny bylo dosaženo v roce 2011, kdy bylo vynaloženo 14,5 Kč na 1 m<sup>2</sup>.

**Obr. 3.37 Výdaje na údržbu veřejné zeleně na 1 m<sup>2</sup> (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

## 4 Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích, návrhy a doporučení

V této kapitole budou zhodnoceny informace, které byly podrobně rozebrány v kapitole číslo 3. Byly srovnávány 4 města – Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín ve 4 veřejných službách. Již teď můžeme říci, že u všech sledovaných služeb byly vykonávány společnostmi, které města buďto zřídila nebo se v nich procentuálně podílela, což může mít vliv na výši výdajů.

### 4.1 Zhodnocení veřejných služeb ve vybraných obcích

#### Veřejné osvětlení

Veřejná služba, která se týká ohledně veřejného osvětlení, jak jeho provozování, údržby, ale také montáž nových světel je brána jako čistá veřejná služba. Obyvatelé měst se finančně nepodílí na jeho údržbě ani obnově. V Kroměříži tuto službu zajišťují Kroměřížské technické služby, s.r.o. s podílem 100 %, v Uherském Hradišti Hrates a.s. s podílem města 34,01 %, město Vsetín společnost Technické služby města Vsetína p. o. 100 % a ve Zlíně Technické služby Zlín s podílem města 100 %. Výdaje na osvětlení se můžou lišit v mnoha směrech např. starší světla potřebují více kontrol a samozřejmě i její provoz stojí více, oproti světlům, které už využívají LED osvětlení.

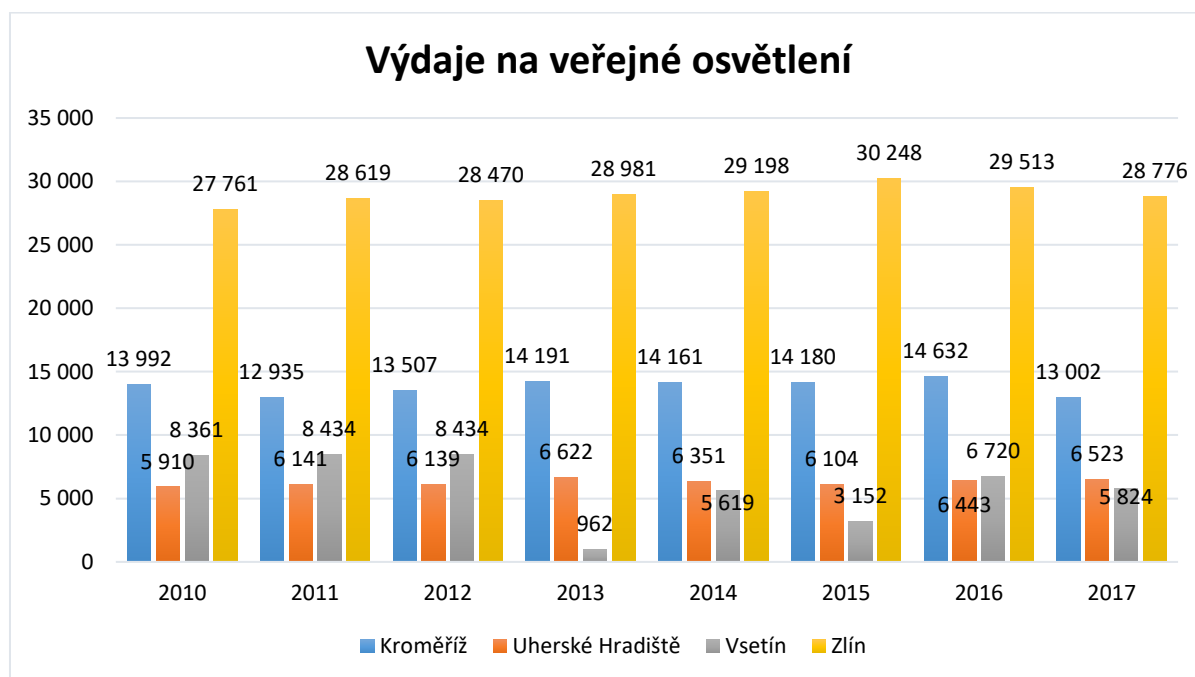
**Tab. 4.1 Srovnání výdajů na veřejné osvětlení v letech 2010–2017 (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	13 992	12 935	13 507	14 191	14 161	14 180	14 632	13 002
<b>Uherské Hradiště</b>	5 910	6 141	6 139	6 622	6 351	6 104	6 443	6 523
<b>Vsetín</b>	8 361	8 434	8 434	962	5 619	3 152	6 720	5 824
<b>Zlín</b>	27 761	28 619	28 470	28 981	29 198	30 248	29 513	28 776

Zdroj: vlastní zpracování.

Toto srovnání nám ukazuje, že největších výdajů na veřejné osvětlení dosahuje Zlín. Důvodem bude samozřejmě velikost města, a hlavně množství světel, které se ve městě vyskytují. Na pomyslném druhém místě je Kroměříž. Uherské Hradiště a Vsetín se v celkových výdajích velice neliší. Nejvyšších výdajů bylo dosaženo v roce 2015 ve Zlíně 30 248 tisíc Kč a nejméně bylo v roce 2013 ve Vsetíně 962 Kč.

**Obr. 4.1 Výdaje na veřejné osvětlení v letech 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

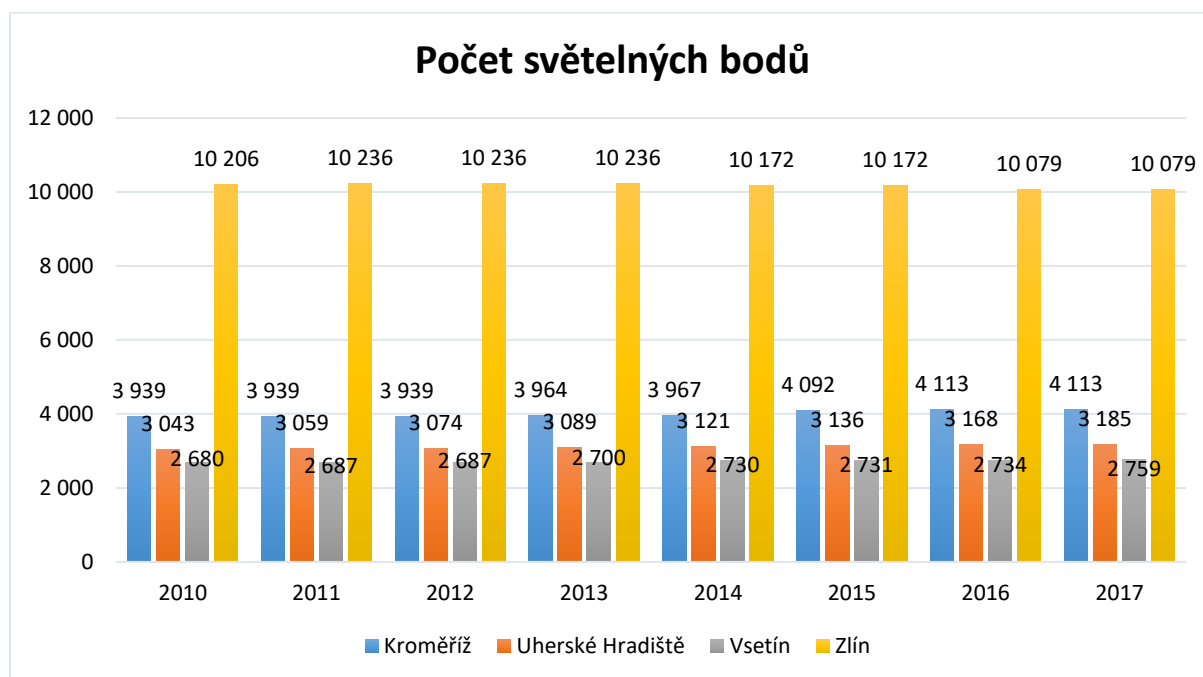
**Tab. 4.2 Srovnání počtu světelných bodů v jednotlivých obcích (v ks)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	3 939	3 939	3 939	3 964	3 967	4 092	4 113	4 113
<b>Uherské Hradiště</b>	3 043	3 059	3 074	3 089	3 121	3 136	3 168	3 185
<b>Vsetín</b>	2 680	2 687	2 687	2 700	2 730	2 731	2 734	2 759
<b>Zlín</b>	10 206	10 236	10 236	10 236	10 172	10 172	10 079	10 079

Zdroj: vlastní zpracování.

Nejvíce světelných bodů se nachází v krajském městě Zlín. Je to i odůvodněné rozlohou města. Na druhém místě je Kroměříž a nejméně světelných bodů se nachází ve Vsetíně. Ve všech vybraných městech počet světelných bodů roste, pouze ve Zlíně počet za sledované období klesá. Může to být tím, že jsou zde zchátralé Svitovské budovy a je zbytečné v těchto částech osvětlovat ulici.

**Obr. 4.2 Srovnání počtu světelných bodů v jednotlivých obcích (v ks)**



Zdroj: vlastní zpracování.

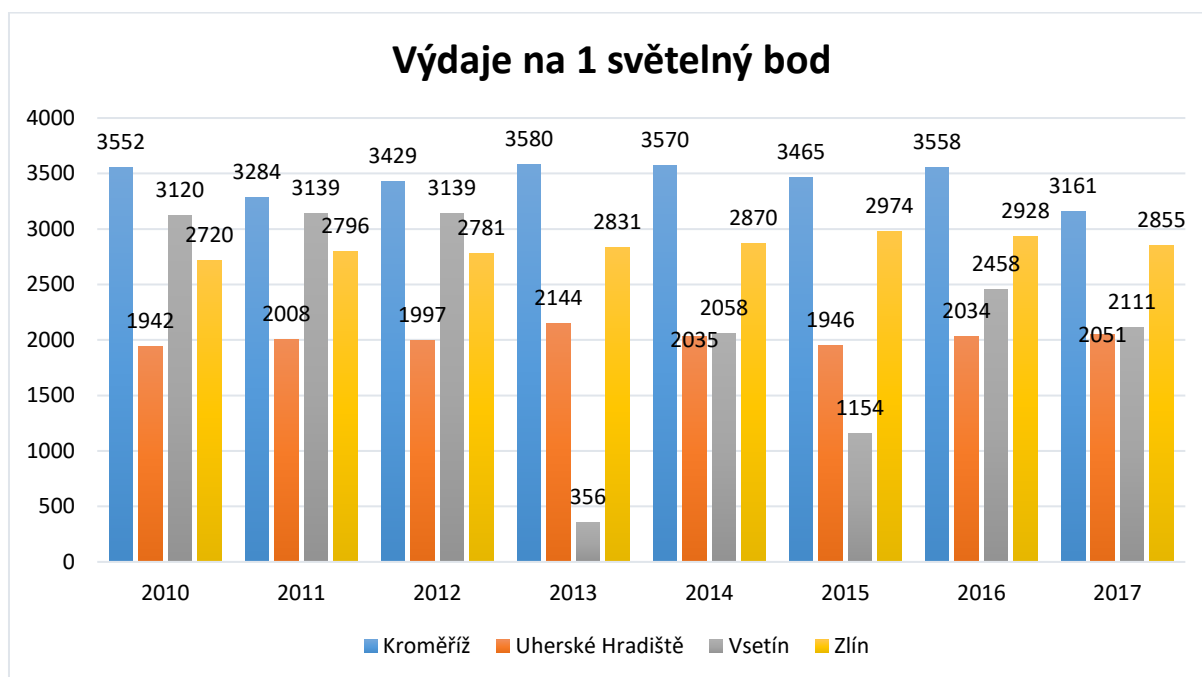
**Tab. 4.3 Srovnání ročních výdajů na 1 světelný bod (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	3 552	3 284	3 429	3 580	3 570	3 465	3 558	3 161
<b>Uherské Hradiště</b>	1 942	2 008	1 997	2 144	2 035	1 946	2 034	2 051
<b>Vsetín</b>	3 120	3 139	3 139	356	2 058	1 154	2 458	2 111
<b>Zlín</b>	2 720	2 796	2 781	2 831	2 870	2 974	2 928	2 855

Zdroj: vlastní zpracování.

V této tabulce můžeme porovnat výdaje na 1 světelný bod. Lze zde vidět, že město Kroměříž patří mezi ty, kteří za jedno světlo zaplatí nejvíce korun. V některých případech to tvoří necelý dvojnásobek ceny oproti nejnižším výdajům na 1 světelný bod. Největší výdaje byly v roce 2013 v Kroměříži 3 580 Kč a nejnižší v roce 2013 ve Vsetíně 356 Kč. Zde můžeme vidět, že město Zlín, které má nejvíce světel na údržbu nepřevyšuje svými výdaji ostatní města, a naopak využívá této větší spotřeby k ušetření na případné inovace a investice do veřejného osvětlení.

**Obr. 4.3 Srovnání ročních výdajů na 1 světelný bod (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

**Tab. 4.4 Srovnání ročních výdajů na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**

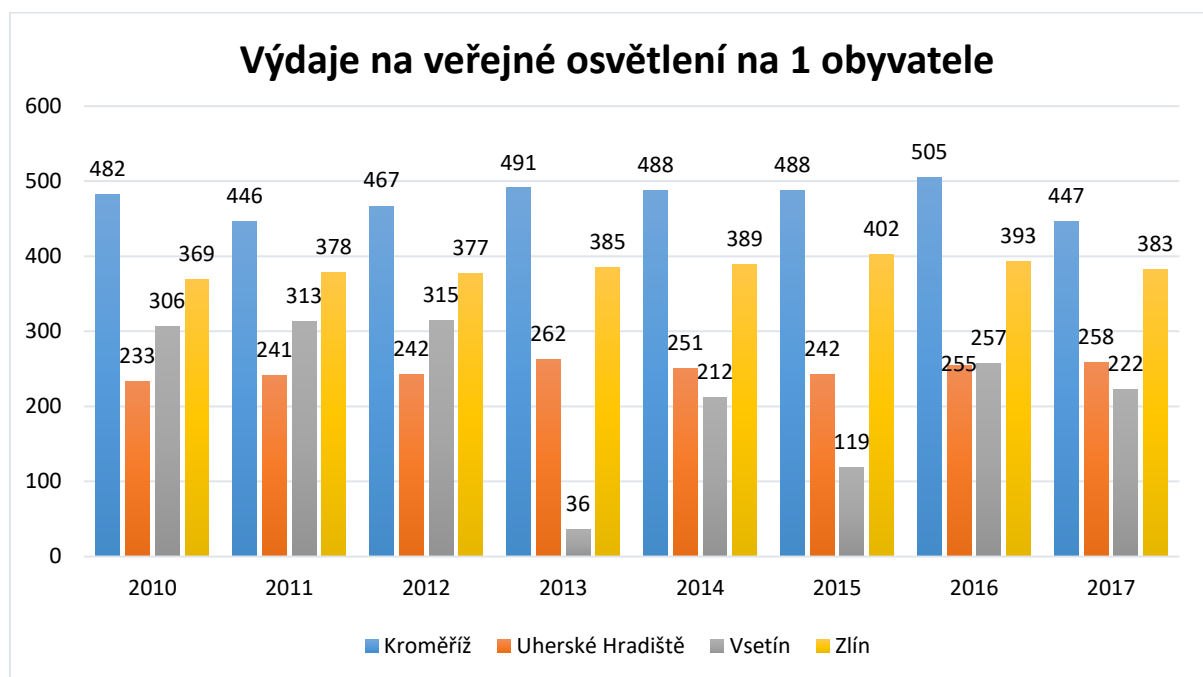
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	482	446	467	491	488	488	505	447
<b>Uherské Hradiště</b>	233	241	242	262	251	242	255	258
<b>Vsetín</b>	306	313	315	36	212	119	257	222
<b>Zlín</b>	369	378	377	385	389	402	393	383

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na veřejné osvětlení jsou v přepočtu na 1 obyvatele. Tyto výdaje jsou hrazeny obcí. Jde vidět, že i zde se na první místo za nejdražší osvětlení řadí Kroměříž a na druhé místo Zlín. Nejvyšších výdajů bylo v roce 2016 v Kroměříži 505 Kč na jednoho obyvatele a nejnižší v roce 2013 ve Vsetíně 36 Kč na jednoho obyvatele.



**Obr. 4.4 Srovnání ročních výdajů na veřejné osvětlení na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### Pohřebnictví

Pohřebnictví (mezi něj patří údržba a správa hřbitovů) zabezpečují ve vybraných městech společnosti, které vlastní nebo spoluvlastní města. V Kroměříži tuto činnost vykonávají Kroměřížské technické služby, s.r.o. se 100 % podílem města, v Uherském Hradišti společnost Hrates a.s. s 34,01 %, ve Vsetíně Technické služby města Vsetína p. o. s podílem 100 % a ve Zlíně Pohřebnictví Zlín, spol. s.r.o. s podílem města 75,41 %.

**Tab. 4.5 Srovnání výdajů na pohřebnictví za období 2010–2017 (v tis. Kč)**

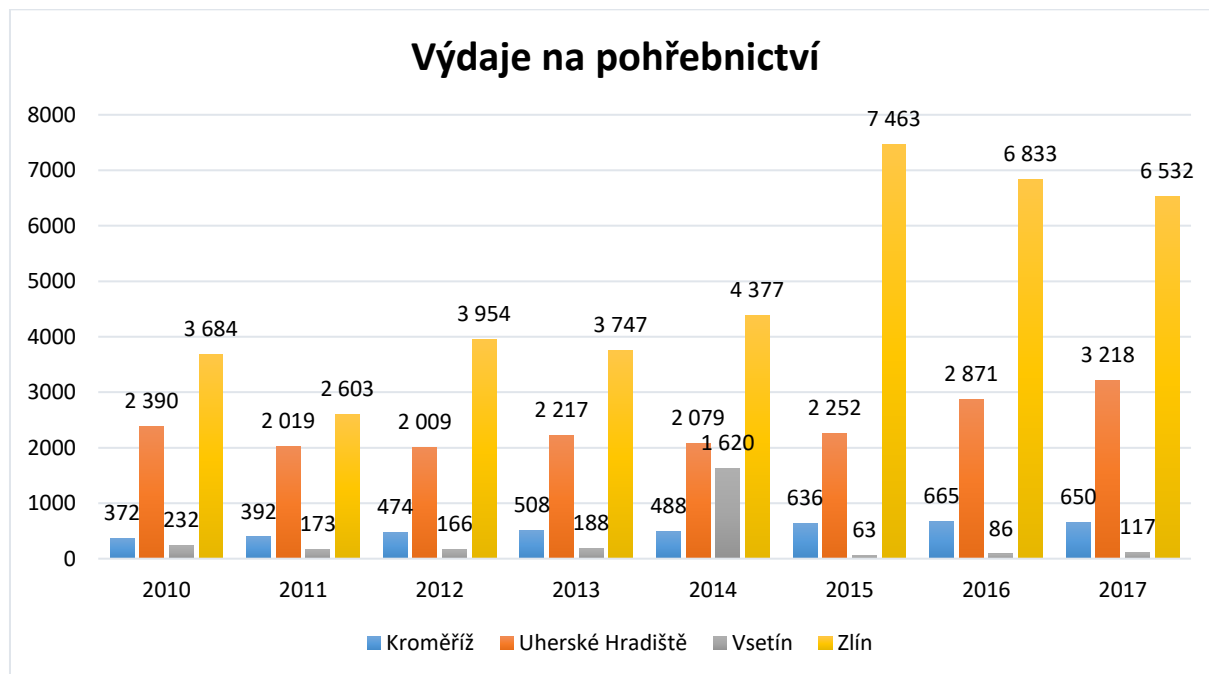
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	372	392	474	508	488	636	665	650
<b>Uherské Hradiště</b>	2 390	2 019	2 009	2 217	2 079	2 252	2 871	3 218
<b>Vsetín</b>	232	173	166	188	1 620	63	86	117
<b>Zlín</b>	3 684	2 603	3 954	3 747	4 377	7 463	6 833	6 532

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na pohřebnictví se odvíjí od velikosti hrobových míst ale také o celkové rozloze hřbitovů a nabízených služeb. Nejvyšších výdajů dosahuje pohřebnictví ve Zlíně a Uherském Hradišti. Naopak nejnižších jsou ve Vsetíně. Z celkových výdajů jsou nejnižší v roce 2015 ve Vsetíně 63 tisíc Kč a nejvyšší ve Zlíně 6 532 tisíc Kč. Ve Vsetíně jsou výdaje neustále nízké oproti ostatním městům. To může být způsobeno i tím, že hřbitov nemá velké množství stromů

a zeleně, která hřbitov může znečistit, a hlavně zdrazit jeho údržbu, což jsou zásadní výdaje u Lesního hřbitova ve Zlíně.

**Obr. 4.5 Srovnání výdajů na pohřebnictví za období 2010–2017 (v tis. Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

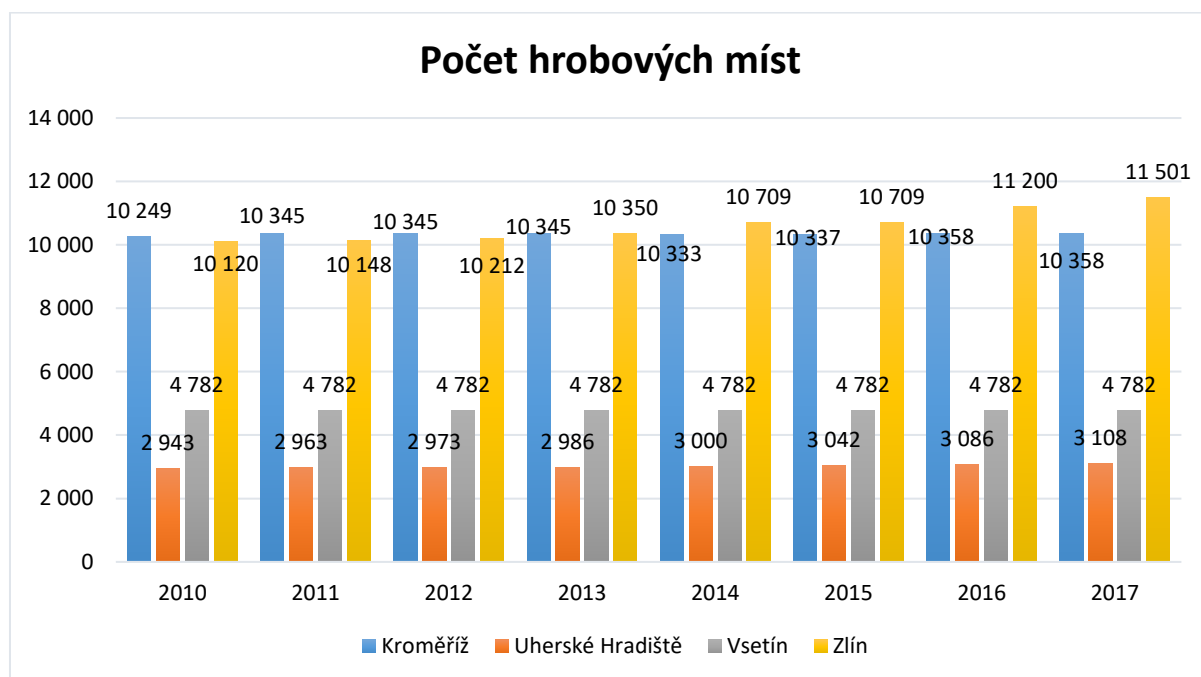
**Tab. 4.6 Srovnání počtu hrobových míst ve vybraných obcích**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	10 249	10 345	10 345	10 345	10 333	10 337	10 358	10 358
<b>Uherské Hradiště</b>	2 943	2 963	2 973	2 986	3 000	3 042	3 086	3 108
<b>Vsetín</b>	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782	4 782
<b>Zlín</b>	10 120	10 148	10 212	10 350	10 709	10 709	11 200	11 501

Zdroj: vlastní zpracování.

Počet hrobových míst se mění podle toho, zda je hřbitov zcela obsazen, jako je tomu ve Vsetíně a v Kroměříži, nebo jsou zde stále volná hrobová místa. V případě, že jsou již zcela obsazena hrobová místa, nastává otázka, zda je možnost dalších investic do stávajícího hřbitova na výstavbu nových hrobových míst například nová kolumbária nebo je nutné vystavět nový hřbitov. S tímto problémem se setkávají ve Vsetíně, kde již další prostory na investice a nové přístavby nejsou a musí se tudíž navrhnout nový hřbitov. V současnosti se nyní nejvíce obsazených hrobových míst nachází ve Zlíně (11 501 míst) a nejméně v Uherském Hradišti (3 108 míst).

**Obr. 4.6 Srovnání počtu hrobových míst ve vybraných obcích**



Zdroj: vlastní zpracování.

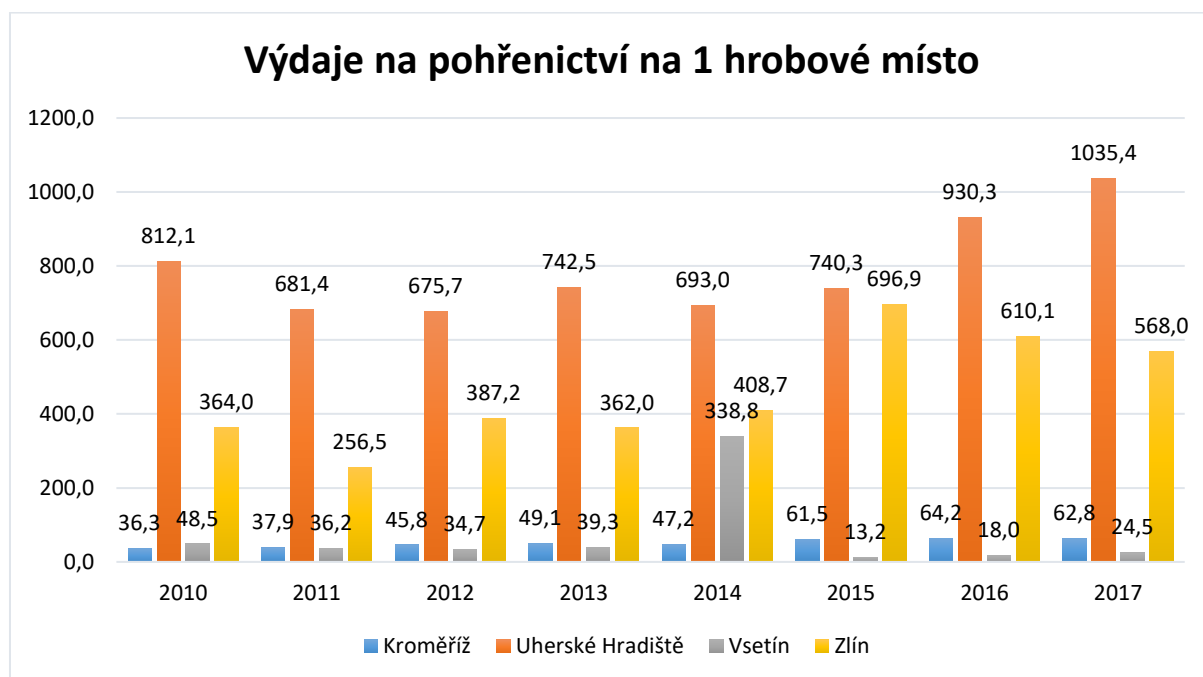
**Tab. 4.7 Srovnání výdajů na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	36,3	37,9	45,8	49,1	47,2	61,5	64,2	62,8
<b>Uherské Hradiště</b>	812,1	681,4	675,7	742,5	693,0	740,3	930,3	1 035,4
<b>Vsetín</b>	48,5	36,2	34,7	39,3	338,8	13,2	18,0	24,5
<b>Zlín</b>	364,0	256,5	387,2	362,0	408,7	696,9	610,1	568,0

Zdroj: vlastní zpracování.

Náklady na 1 hrobové místo ve Vsetíně se pohybují velmi nízko. Může to být způsobeno také tím, že kapacita hřbitova je již zcela vyčerpána, tak nedochází k dalším investicím do rozšiřování a zvětšování množství hrobových míst. Největší výdaje na 1 hrobové místo dosahují v Uherském Hradišti. S malým počtem hrobových míst, ale s velkými náklady se tak výdaje šplhají až přes tisíc korun na jedno hrobové místo.

**Obr. 4.7 Srovnání výdajů na pohřebnictví na 1 hrobové místo (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### **Sběr a svoz komunálního odpadu**

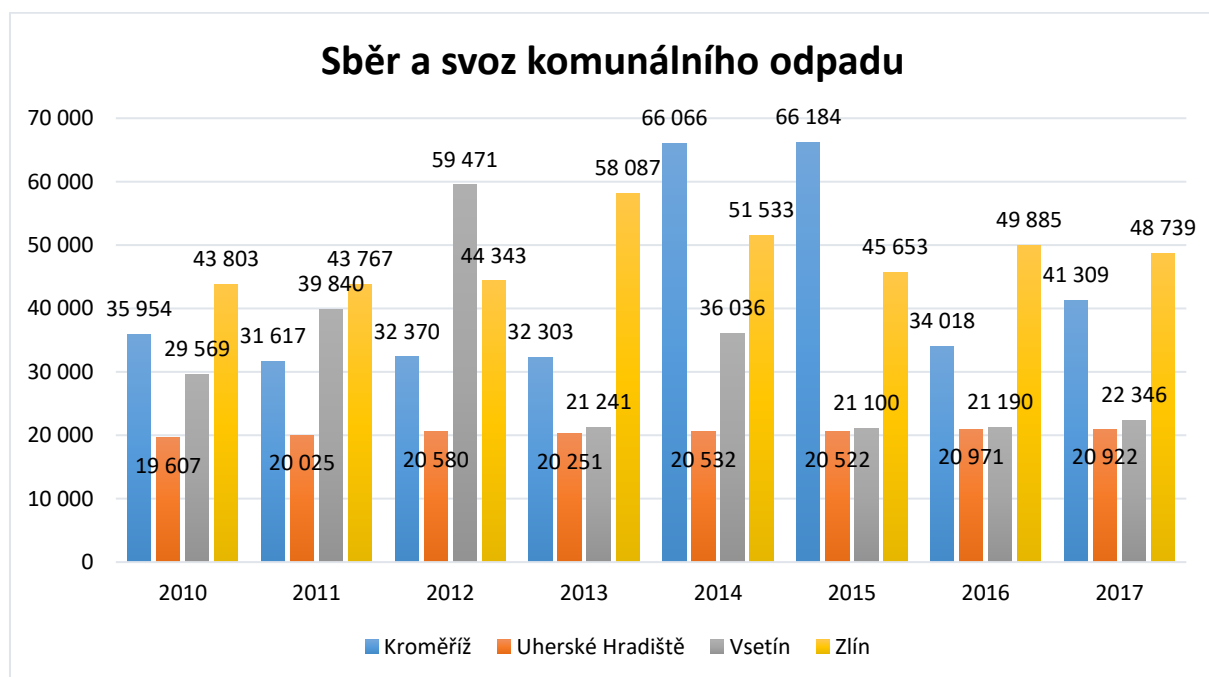
Tato veřejná služba je z části hrazená z místního poplatku na sběr a svoz komunálního odpadu. Ve všech případech tato služba není zcela hrazena a musí být spolufinancována z rozpočtů měst. Tato činnost je zabezpečována v Kroměříži společností BIOPAS, spol. s r.o. s podílem města 50 %, v Uherském Hradišti společností Hrates a.s. s podílem 34,01 %, ve Vsetíně Technickými službami Vsetín s.r.o. s podílem města 100 % a ve Zlíně Technickými službami Zlín s podílem 100 %. Výše poplatku se ve vybraných městech liší. Nejvyšší částka však může být stanovena na 1 000 Kč na 1 obyvatele. Tuto sazbu určuje zákon o odpadech. V Kroměříži výše poplatku činí 492 Kč v Uherském Hradišti 500 Kč, ve Vsetíně 250 Kč a ve Zlíně 500 Kč. Ve všech vybraných městech jsou nabízeny slevy, či úlevy od tohoto poplatku za splnění určitých podmínek. Výdaje se také liší frekvencí svozu odpadů, která se liší pouze ve Zlíně, kde je odpad v zimním období svážen každý týden a v letním 1 za čtrnáct dní s tím, že v týden, kdy není odvážen komunální odpad je svážen bioodpad. V ostatních městech je komunální odpad svážen 1 za čtrnáct dní.

**Tab. 4.8 Srovnání výdajů na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	35 954	31 617	32 370	32 303	66 066	66 184	34 018	41 309
<b>Uherské Hradiště</b>	19 607	20 025	20 580	20 251	20 532	20 522	20 971	20 922
<b>Vsetín</b>	29 569	39 840	59 471	21 241	36 036	21 100	21 190	22 346
<b>Zlín</b>	43 803	43 767	44 343	58 087	51 533	45 653	49 885	48 739

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu za sledované období 2010 až 2017 kolísaly u všech sledovaných měst. Nejvyšších výdajů bylo dosaženo v roce 2015 v Kroměříži 66 184 tisíc Kč. Nejnižších výdajů bylo dosaženo v roce 2010 v Uherském Hradišti 19 607 tisíc Kč.

**Obr. 4.8 Srovnání výdajů na sběr, nakládání a svoz komunálního odpadu (v tis. Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

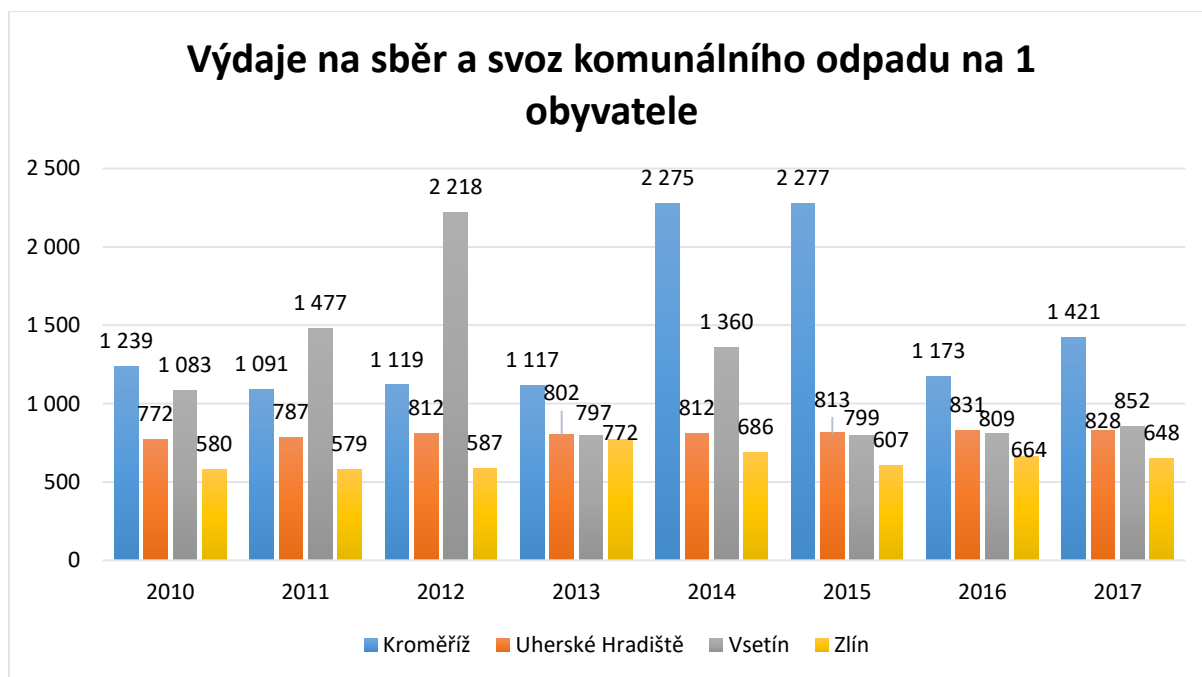
**Tab. 4.9 Srovnání výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	1 239	1 091	1 119	1 117	2 275	2 277	1 173	1 421
<b>Uherské Hradiště</b>	772	787	812	802	812	813	831	828
<b>Vsetín</b>	1 083	1 477	2 218	797	1 360	799	809	852
<b>Zlín</b>	580	579	587	772	686	607	664	648

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele dosahují pod 1 000 Kč, pouze ve městě Kroměříž dosahují hodnot vyšších. Zde můžeme vidět, že v případě Zlína, kde je vybírán místní poplatek ve výši 500 Kč tvoří největší část z výdajů na sběr a svoz komunálního odpadu. Nejvyšších hodnot bylo dosaženo v roce 2015 v Kroměříži 2 277 Kč na obyvatele. Nejnižších pak v roce 2011 ve Zlíně 579 na obyvatele Kč.

**Obr. 4.9 Srovnání výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu na 1 obyvatele (v Kč)**



Zdroj: vlastní zpracování.

### **Veřejná zeleň**

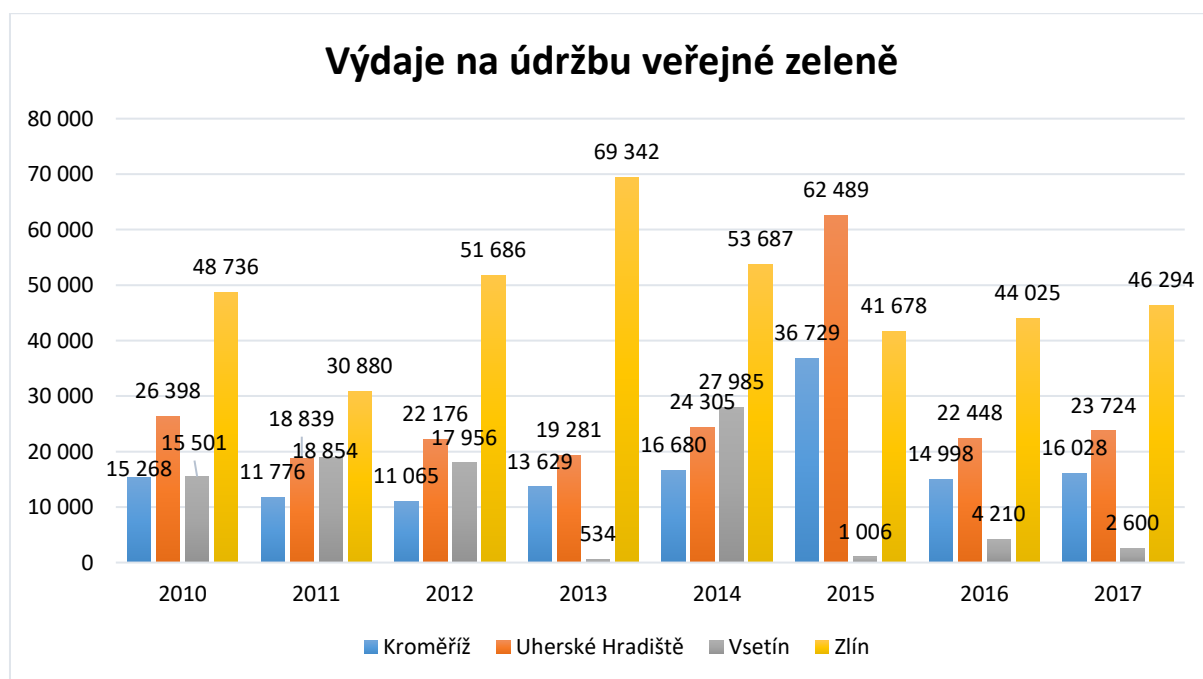
Údržba veřejné zeleně je zabezpečována v Kroměříži společností BIOPAS, spol. s r.o. s podílem 50 % a společností Kroměřížské technické služby, s.r.o. s podílem 100 %, v Uherském Hradišti společností Hrates a.s. s podílem 34,01 %, ve Vsetíně Technické služby města Vsetína s podílem 100 % a ve Zlíně Technické služby Zlín s podílem 100 %. Ve všech městech jsou vykonávány služby pouze pověřenou společností, jen ve Zlíně jsou v průběhu roku najímány i jiné společnosti např. na údržbu travnatých ploch (sečení) nebo na sběr listí v podzimním období.

**Tab. 4.10 Srovnání výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	15 268	11 776	11 065	13 629	16 680	36 729	14 998	16 028
<b>Uherské Hradiště</b>	26 398	18 839	22 176	19 281	24 305	62 489	22 448	23 724
<b>Vsetín</b>	15 501	18 854	17 956	534	27 985	1 006	4 210	2 600
<b>Zlín</b>	48 736	30 880	51 686	69 342	53 687	41 678	44 025	46 294

Zdroj: vlastní zpracování.

Zde můžeme vidět rozdíl ve výdajích. Město Zlín i díky rozloze dosahuje největších výdajů. Dalším faktorem může být to, že město Zlín už několik let patří mezi město zeleně a také vyhláší každoroční soutěž pro své obyvatele o nejkrásnější zahrádky. Dalším důvodem může být, že nestíhá vykonávat svou službu a najímá si tak jiné společnosti na spolupráci. Nejvyšších výdajů bylo dosaženo v roce 2013 ve Zlíně 69 342 tisíc Kč. Nejnižších výdajů bylo dosaženo v roce 2013 ve Vsetíně 534 tisíc Kč.

**Obr. 4.10 Srovnání výdaje na údržbu veřejné zeleně (v tis. Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

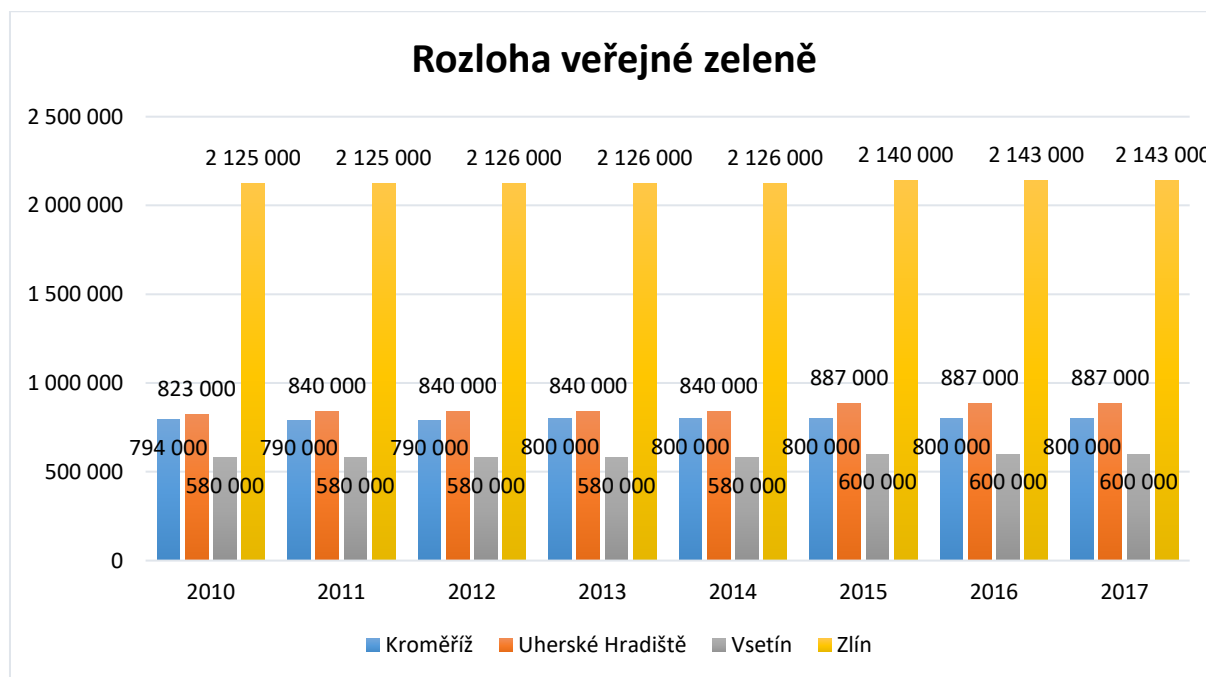
**Tab. 4.11 Srovnání rozlohy veřejné zeleně (v m<sup>2</sup>)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	794 000	790 000	790 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
<b>Uherské Hradiště</b>	823 000	840 000	840 000	840 000	840 000	887 000	887 000	887 000
<b>Vsetín</b>	580 000	580 000	580 000	580 000	580 000	600 000	600 000	600 000
<b>Zlín</b>	2 125 000	2 125 000	2 126 000	2 126 000	2 126 000	2 140 000	2 143 000	2 143 000

Zdroj: vlastní zpracování.

Rozloha, která byla udržována jednotlivými městy se ve většině případů velice neměnila. Ve všech městech byl zaznamenán nárůst m<sup>2</sup>. Součástí těchto ploch, byly i plochy, které nespravovaly pověřené společnosti, ale byly najímány jiné na výpomoc. Největší množství veřejné zeleně se nachází ve Zlíně a nejmenší ve Vsetíně.

**Obr. 4.11 Srovnání rozlohy veřejné zeleně (v m<sup>2</sup>)**



Zdroj: vlastní zpracování.

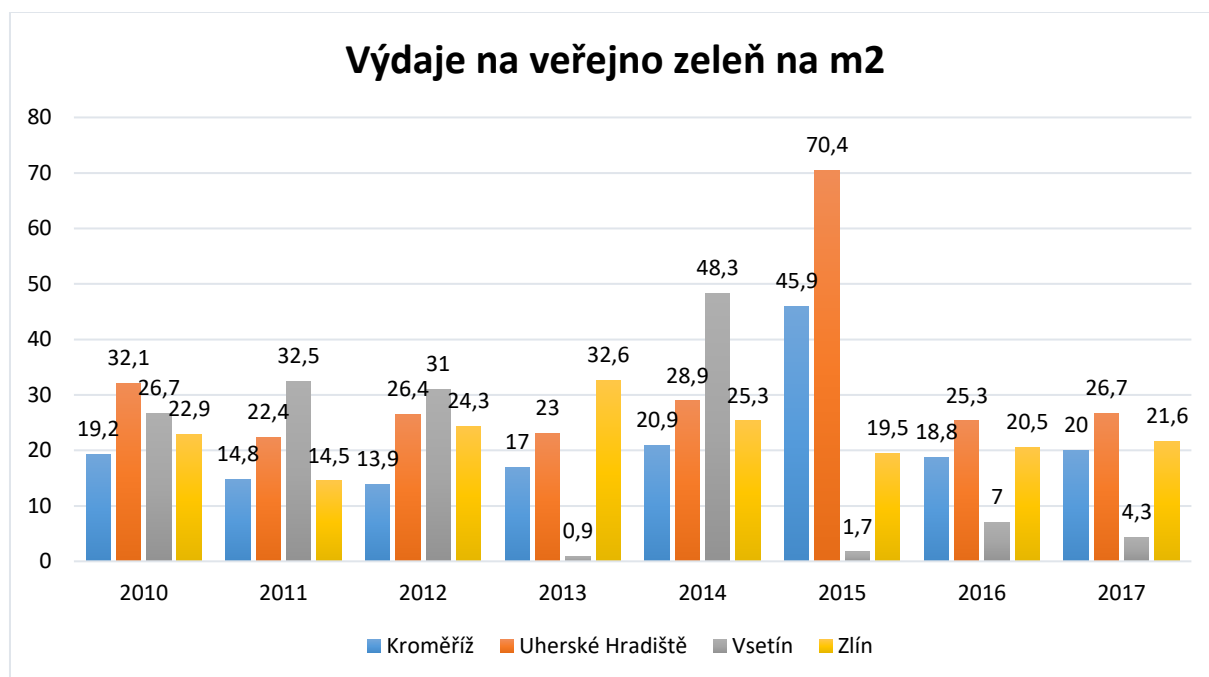


**Tab. 4.12 Srovnání výdajů na veřejnou zeleň na m<sup>2</sup> (v Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	19,2	14,8	13,9	17,0	20,9	45,9	18,8	20,0
<b>Uherské Hradiště</b>	32,1	22,4	26,4	23,0	28,9	70,4	25,3	26,7
<b>Vsetín</b>	26,7	32,5	31,0	0,9	48,3	1,7	7,0	4,3
<b>Zlín</b>	22,9	14,5	24,3	32,6	25,3	19,5	20,5	21,6

Zdroj: vlastní zpracování.

Výdaje na veřejnou zeleň na 1 m<sup>2</sup> byly nejvyšší v roce 2014 ve Vsetíně a 2015 v Kroměříži a v Uherském Hradišti. Naopak nejlevnější m<sup>2</sup> byl ve Vsetíně v roce 2013, kdy výdaje byly 0,9 Kč na 1 m<sup>2</sup>. Kdybychom srovnali výdaje za roky 2010–2017 došli bychom k závěru, že k největším výdajům dochází ve městě Uherské Hradiště, kde průměrné výdaje za sledované období jsou 31,9 Kč na 1 m<sup>2</sup>.

**Obr. 4.12 Srovnání výdajů na veřejnou zeleň na m<sup>2</sup> (v Kč)**

Zdroj: vlastní zpracování.

## 4.2 Návrhy a doporučení

Provedená studie, která byla zaměřená na zabezpečování veřejných služeb ve městech Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín, může konstatovat, že u některých služeb je možné tyto služby poskytovat jinak než stávajícím způsobem. Města by měla jednoznačně vyčíslit veškeré náklady, které se s danou službou spojují a srovnat je se stávajícím stavem, tak aby bylo možné porovnat, zda poskytování externími dodavateli by nebylo levnější a efektivnější.

Například na sběr a svoz komunálního odpadu jsou vynakládány velké výdaje oproti ostatním vybraným městům. Tato služba je zabezpečována společností Biopas, spol. s.r.o., kde je 50 % vlastníkem město. Veškeré analýzy, které budou zjišťovány pro zabezpečování veřejných služeb dosavadními dodavateli, či externími může být nákladné, ale tato analýza může přinést zajímavé poznatky, a tak může dojít k následnému ušetření v rozpočtech měst.

U vybraných služeb, kde příjmovou stránku tvoří příjmy z vybraných poplatků, jedná se o sběr a svoz komunálního odpadu a pohřebnictví, kde poplatek je forma nájmu hrobu dochází ke strnulosti cen. Ve všech případech cena poplatku dále může růst, protože maximální hranice je stanovena na 1 000 Kč na osobu., což nedosahuje žádné město. Například v Uherském Hradišti a Zlíně dosahuje 500 Kč za 1 obyvatele. Naopak v Uherském Hradišti je tato částka poloviční tedy 250 Kč na osobu, což kdyby bylo navýšeno, nese aspoň částečnou úlevu rozpočtu města. V Kroměříži, je poplatek těsně pod hranicí 500 Kč, což už by nemělo takový extrémní vliv, jako v případě města Vsetín. V případě Vsetína může být částka zvolena i z důvodu nezvyšování počtu dlužníků, kteří by mohli narůstat, kdyby částka byla navýšena. Proto je důležité zvážit a rozhodnout, co by bylo pro město výhodnější. V případě pohřebnictví je poplatek za nájem hrobového místa vybírán na dlouhé časové období. Jedná se o 10 až 20 let, kdy může nájemník si pronajít dané hrobové místo. To sebou nese výhodu pro nájemníka hrobu ale naopak nevýhodu z důvodu růstu cen v případě zabezpečovatele dané služby. Proto by bylo výhodnější, kdyby nájem hrobů byly maximálně na dobu 5 let, kdy by se dala cena měnit podle dané ekonomické situace a cen na trhu.

V případě veřejného osvětlení se výdaje pohybují na stejné úrovni ve všech vybraných místech, pouze město Kroměříž, které dosahuje největších výdajů by mělo prozkoumat, zda zvolena společnost, která dbá na správu a údržbu je zvolená správně. V přepočtu na jeden světelný bod, což může být rozhodujícím artiklem pro výběr vhodného subjektu na správu a údržbu dosahuje hodnot přes 3 000 Kč za jeden světelný bod, což oproti srovnávaným městům je více o tisíc Kč.

Pohřebnictví nelze jednoznačně určit, kde jsou vynakládány velké či malé výdaje. Tato správa a údržba se odvíjí od podmínek, které jsou na daném hřbitově. Například ve Zlíně na Lesním hřbitově, který zaujímá velkou rozlohu je, jak už sám název napovídá mnoho stromů, které prodražují jeho údržbu, oproti hřbitovu ve Vsetíně, kde je pouze pár okrasných stromů a keřů.

## 5 Závěr

Veřejné služby jsou velice důležité, a proto je potřeba sledovat jejich efektivnost a hospodárnost při jejich poskytování, tak aby byla zachována jejich kvalita. Výdaje na veřejné služby neustále rostou a zdroje jsou ale omezené, proto by měla být pravidelně sledována a vyhodnocována efektivnost a hospodárnost poskytovaných veřejných služeb.

Hlavní roli v oblasti veřejných služeb hraje občan, který je příjemcem této služby. Dotazování, či jiné vnímání jeho názoru, může být v mnoha směrech pro zajišťování veřejných služeb velmi podstatné. Na základně zpětné vazby od občanů, může být tak zajištěno náhrad nedostatků, ke kterým může docházet. Toto vede ke zlepšení komunikace, jak mezi zabezpečovatelem, garantem či poskytovatelem dané služby.

Cílem diplomové práce je zhodnocení způsobu poskytování veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje v letech 2010 až 2017 a stanovit návrhy a doporučení. Byly vybrány města Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín.

U zvolených hypotéz na základě zjištěných informací a prostudovaných údajů i podkladů lze tvrdit následující vyhodnocení:

První hypotézou bylo ověřováno, zda jsou veřejné služby zabezpečovány společnostmi, ve kterých má podíl minimálně 60 % dané město. Tato hypotéza nebyla potvrzena. V případě Uherského Hradiště všechny čtyři veřejné služby vykonává společnost Hrates a.s. ve které je město Kroměříž pouze podílníkem s 34,01 %. Dále město Kroměříž, které pověřilo svozem odpadů a údržbou zeleně společnost Biopas, spol. s.r.o. nemá více jak 60 % podíl. Jeho podíl činí 50 %.

Druhá hypotéza zaznamenává růst výdajů na jeden světelný bod, s přibývajícím počtem obyvatel ve vybraných městech. Tato hypotéza nelze potvrdit. Jak výdaje celkové, tak výdaje, které jsou přepočteny na jeden světelný bod nejsou nejnižší ve městě, kde je nejméně obyvatel. Z vybraných obcí nejméně obyvatel žije v Uherském Hradišti, a to dosahuje vyšších výdajů než město Vsetín.

Ze zhodnocení vybraných veřejných služeb, mezi nimi byly vybrány veřejné osvětlení, pohřebnictví, sběr a svoz komunálního odpadu a veřejná zeleň za sledované období vyplývá, že všechny služby jsou vykonávány společnostmi, které spoluvlastní města a nejsou využívány externí společnosti, které by tyto služby vykonávaly. Jedná se pouze v případě údržby veřejné

zeleně, kdy ve výjimečných případech dochází k vytvoření veřejné zakázky na sečení travnatých ploch z důvodu vyčerpání možností některé plochy udržet na požadované úrovni.

U služeb, které jsou tzv. poplatkové služby tedy sběr a svoz komunálního odpadu a pohřebnictví lze konstatovat, že tyto služby musí být spolufinancovány z rozpočtu města stejně tak jako zbylé služby tedy veřejné osvětlení a údržba veřejné zeleně.

Hlavním doporučením bylo zvoleno, aby města provedla analýzy na prozkoumání hospodárnosti společností, které veřejné služby vykonávají. Zda by nebylo levnější či ekonomicky výhodnější zabezpečovat některé služby externími společnostmi anebo naopak tyto služby vykonávat společnostmi, které by byly ve 100 % vlastnictví dané obce. Toto zjištění by mohlo mít příznivý dopad na rozpočet společnosti, a hlavně rozpočet města.

## Seznam použité literatury

### Odborné knihy

BENČO, Jozef a Helena KUVÍKOVÁ. *Ekonomika veřejných služeb*. V Banské Bystrici: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2011. ISBN 978-80-557-0323-7.

BOX, Richard C. *Public service values*. 3 rd ed. New York, NY: Routledge, 2015 ISBN 978-0765643650

HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0685-1.

MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4.

OCHRANA, František. *Veřejné služby – jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-31-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-726-4.

### Internetové zdroje

Čištění města. *Kroměřížské technické služby* [online]. 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/cisteni-mesta.htm>

Hřbitovy. *Kroměřížské technické služby* [online]. 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/hrbitovy.htm>

Hřbitovy. *Pohřebnictví Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: [http://www.pohrebnictvizlin.cz/?ukaz=3\\_hrbitovy&IdMenu=3&grafika=0](http://www.pohrebnictvizlin.cz/?ukaz=3_hrbitovy&IdMenu=3&grafika=0)

Komunální odpad. *Biopas* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.biopas.rumpold.cz/sluzby>

Komunální odpad - svoz, sběr. *Marius Pedersen - Hrates* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/o-marius-pedersen/sluzby/1.shtml>

Kroměříž. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE>

Městský hřbitov. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/5-mestsky-hrbitov.html>

O společnosti - komunální odpad. *Technické služby Vsetín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvsetin.cz/o-spolecnosti>

Sociální služby. *MPSV* [online]. 2017 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: [www.mpsv.cz/cs/18661](http://www.mpsv.cz/cs/18661)

Správa hřbitovů. *Marius Pedersen - Hrates* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/99.shtml>

Údržba veřejné zeleně. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/2-udrzba-verejne-zelene.html>

Údržba zeleně. *Marius Pedersen - Hrates* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/96.shtml>

Veřejné osvětlení. *Kroměřížské technické služby* [online]. 2009 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/verejne-osvetleni.htm>

Veřejné osvětlení. *Marius Pedersen - Hrates* [online]. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mariuspedersen.cz/cs/sluzby-ve-vasem-meste/hrates-a-s/dostupne-sluzby/97.shtml>

Veřejné osvětlení. *Technické služby města Vsetína* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tsvs.cz/cz/12-verejne-osvetleni.html>

Veřejné osvětlení. *Technické služby Zlín* [online]. 2016 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tszlin.cz/verejne-osvetleni/>

Vsetín. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vset%C3%ADn>

Základní informace o městě. *Uherské Hradiště* [online]. 2016 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>

Zlín. *Wikipedie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zl%C3%ADn>

Odpady. *Technické služby Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.tszlin.cz/odpady/>

Odbor městské zeleně. *Zlín* [online]. 2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/odbor-mestske-zelene-cl-132.html>

## Seznam zkratek

a.s.	Akciová společnost
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
Čl.	Článek
ČSU	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HM	Hrobové místo
MHD	Městská hromadná doprava
p.o.	Příspěvková organizace
PPP	Public Private Partnerships
SB	Světelný bod
Sb.	Sbírky
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
TSZ	Technické služby Zlín
VO	Veřejné osvětlení
VS	Veřejná správa



## Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2011....

.....  
Gabriela Pollán

jméno a příjmení studenta

## **Seznam příloh**

Příloha č.1      Počet obyvatel ve vybraných obcích Zlínského kraje

Příloha č. 2      Finanční ukazatele vybraných obcí (příjmy)

Příloha č. 3      Finanční ukazatele vybraných obcí (výdaje)

## Příloha č. 1

### Počet obyvatel ve vybraných obcích Zlínského kraje

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	29 027	28 971	28 926	28 921	29 035	29 066	29 002	29 063
<b>Uherské Hradiště</b>	25 393	25 454	25 343	25 266	25 287	25 254	25 246	25 267
<b>Vsetín</b>	27 296	26 976	26 817	26 668	26 504	26 394	26 190	26 237
<b>Zlín</b>	75 469	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171	75 117	75 185

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ.

## Příloha č. 2

### Finanční ukazatele vybraných obcí (příjmy) – (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	678 685	642 384	407 335	412 259	533 704	547 034	504 191	568 414
<b>Uherské Hradiště</b>	961 583	819 293	566 724	601 739	597 472	636 726	585 429	599 728
<b>Vsetín</b>	613 312	603 278	484 791	485 024	565 601	584 187	537 110	576 943
<b>Zlín</b>	2 062 404	1 570 839	1 415 049	1 390 749	1 576 246	1 490 825	1 516 207	1 421 418

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.cz.

## Příloha č. 3

### Finanční ukazatele vybraných obcí (výdaje) – (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Kroměříž</b>	630 313	586 918	377 819	348 555	494 483	497 141	479 805	533 047
<b>Uherské Hradiště</b>	1 076 397	835 564	645 330	508 378	599 187	618 263	500 075	574 912
<b>Vsetín</b>	663 625	644 602	446 528	456 328	563 557	539 545	468 293	552 759
<b>Zlín</b>	2 134 055	1 522 447	1 274 013	1 454 229	1 566 354	1 523 494	1 424 602	1 321 929

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.cz.